

CÔNG TY XI MĂNG VICEM HẢI PHÒNG

120 *Hành trình giữ lửa*

NĂM (1899 - 2019)

NHÀ XUẤT BẢN HẢI PHÒNG

CÔNG TY XI MĂNG VICEM HẢI PHÒNG

120 năm
(1899 - 2019)
HÀNH TRÌNH GIỮ LỬA

NHÀ XUẤT BẢN HẢI PHÒNG - 2019

120 NĂM XI MĂNG VICEM HẢI PHÒNG

XI MĂNG “CON RỒNG” BỀN VỮNG QUA CÁC THẾ KỶ

LỜI NÓI ĐẦU

*C*ách đây vừa tròn 120 năm, ngày 25/12/1899, Nhà máy Xi măng Hải Phòng được khởi công xây dựng trên bãi đầm lầy tại ngã ba sông Cấm - kênh đào, Hạ Lý, Hải Phòng, đánh dấu sự ra đời của Nhà máy xi măng Portland nhân tạo đầu tiên ở Đông Dương. 120 năm đi qua với biết bao biến cố, thăng trầm cùng lịch sử đất nước, lịch sử thành phố Cảng, trải qua 2 cuộc chiến tranh, xuyên qua 3 thế kỷ, lịch sử Xi măng Hải Phòng được chia thành 2 thời kỳ với 5 giai đoạn:

56 năm đầu (1899 - 5/1955) là thời kỳ Pháp thuộc, công nhân là người làm thuê lam lũ, bị áp bức bóc lột. Người thợ Xi măng vùng lên đấu tranh với chủ Pháp, từ tự phát đến tự giác, trở thành một trong những lực lượng tiên phong cách mạng ở Hải Phòng và cả nước. Năm 1928, tổ chức Công hội đỏ được thành lập tại Nhà máy; tháng 6/1929 thành lập Chi bộ Đoàn thanh niên - là 1 trong 2 chi bộ đoàn đầu tiên của cả nước. Tháng 8/1929 thành lập chi bộ Đảng - một trong những chi bộ đầu tiên của Đảng bộ Thành phố Hải Phòng. Dưới sự lãnh đạo của tổ chức Đảng, phong trào đấu tranh của công nhân được tổ chức chặt chẽ, từng bước giành thắng lợi, mà đỉnh cao là cuộc đấu tranh với chủ Pháp ngày 08/01/1930 đã đi vào lịch sử và sau này được công nhận trở thành ngày truyền thống của ngành Xi măng Việt Nam.

Thời kỳ 64 năm sau giải phóng Hải Phòng (1955-2019) công nhân làm chủ, vượt qua mọi khó khăn để bắt tay vào khôi phục Nhà máy, thực hiện lời dạy của Bác Hồ khi Người về thăm Nhà máy và cũng là sứ mệnh một thời: “Hãy sản xuất nhiều xi măng cho Tổ quốc”. Những năm tháng trường kỳ kháng chiến chống Mỹ, công nhân xi măng vừa sản xuất, vừa chiến đấu bảo vệ Nhà máy với nhiệt huyết và tinh thần bất diệt “Tim còn đập, lò còn quay”. Nhiều người thợ đã tạm gác tay búa, cầm súng tòng quân ra trận, gần 800 người con của Xi măng Hải Phòng đã lên đường vào các chiến trường miền Nam đánh Mỹ với lời thề son sắt “Không thắng giặc Mỹ, không về quê hương”.

Chiến tranh qua đi, người thợ xi măng lại bắt tay vào thực hiện chuyển đổi sản xuất, giải quyết môi trường, di chuyển ra khỏi đô thị để xây Nhà máy mới tại Tràng Kênh, Minh Đức, Thủy Nguyên. Viết tiếp những trang sử mới, Công ty đã tổ chức sản xuất kinh doanh có hiệu quả tại Nhà máy mới; có nhiều sáng kiến trong tổ chức sản xuất góp phần tiết kiệm tài nguyên khoáng sản và bảo vệ môi trường; cải thiện điều kiện làm việc và đời sống người lao động, đóng góp nhiều cho Ngân sách Nhà nước, tích cực tham gia công tác an sinh xã hội.

Dòng chảy lịch sử 120 năm qua của Xi măng Hải Phòng có nhiều khó khăn, thách thức nhưng cũng có những thời cơ, thuận lợi; có nhiều thời điểm gian khổ, cùng cực nhưng cũng có những khoảnh khắc hào hùng đầy kiêu hãnh; có cả những đau thương, mất mát nhưng cũng được quan tâm ghi nhận, tặng thưởng bằng những danh hiệu cao quý... Trong suốt hành trình của những cuộc vượt đốc bèn bi ấy, người Xi măng Hải Phòng đã luôn yêu thương, tin tưởng, đồng hành, gắn bó cùng Nhà máy. Tinh thần đoàn kết, ý chí quyết tâm vượt khó cùng những nỗ lực, sáng tạo không ngừng nghỉ đã được tập thể cán bộ công nhân viên Công ty chất chiu, dành dụm để cống hiến, xây dựng ngôi nhà chung Xi măng Vicem Hải Phòng, đóng góp thiết thực cho sự phát triển chung của ngành, thành phố và đất nước.

Kỷ yếu ảnh “Xi măng Hải Phòng - 120 năm hành trình giữ lửa” được biên soạn để kể lại những câu chuyện giản dị, nhắc nhớ những kỷ niệm thân thương và khơi gợi lại miền ký ức đầy xúc động... Qua những bức ảnh tư liệu quý giá, Ban biên soạn mong muốn tái hiện một cách chân thực và sinh động về lịch sử hào hùng của một huyền thoại mang tên Xi măng Hải Phòng.

Đặc biệt, ấn phẩm này cũng là món quà tinh thần ý nghĩa và lời tri ân sâu sắc gửi tới các thế hệ cán bộ, công nhân viên Xi măng Hải Phòng qua các thời kỳ. Cho dù mọi thứ có đổi dời, những kỷ niệm một thời vẫn hằn sâu trong tâm khảm những người thợ xi măng Hải Phòng, để mỗi sớm mai thức dậy; họ có quyền tự hào mình đã trở thành một phần của huyền thoại dựng xây giang sơn gấm vóc.

Cho phép tôi được thay mặt tập thể cán bộ công nhân viên Công ty Xi măng Hải Phòng trân trọng cảm ơn sự quan tâm chỉ đạo của các cấp lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Bộ Xây dựng, Thành phố Hải Phòng và Tổng Công ty Công nghiệp xi măng Việt Nam; trân trọng cảm ơn các đối tác, đơn vị thành viên và quý khách hàng đã thực sự tin tưởng, đồng hành và hợp tác cùng Xi măng Vicem Hải Phòng. Những tình cảm quý báu đó sẽ là động lực vô cùng to lớn để chúng tôi tiếp tục vượt qua mọi khó khăn phía trước, đưa thương hiệu Xi măng Con Rồng phát triển bền vững.

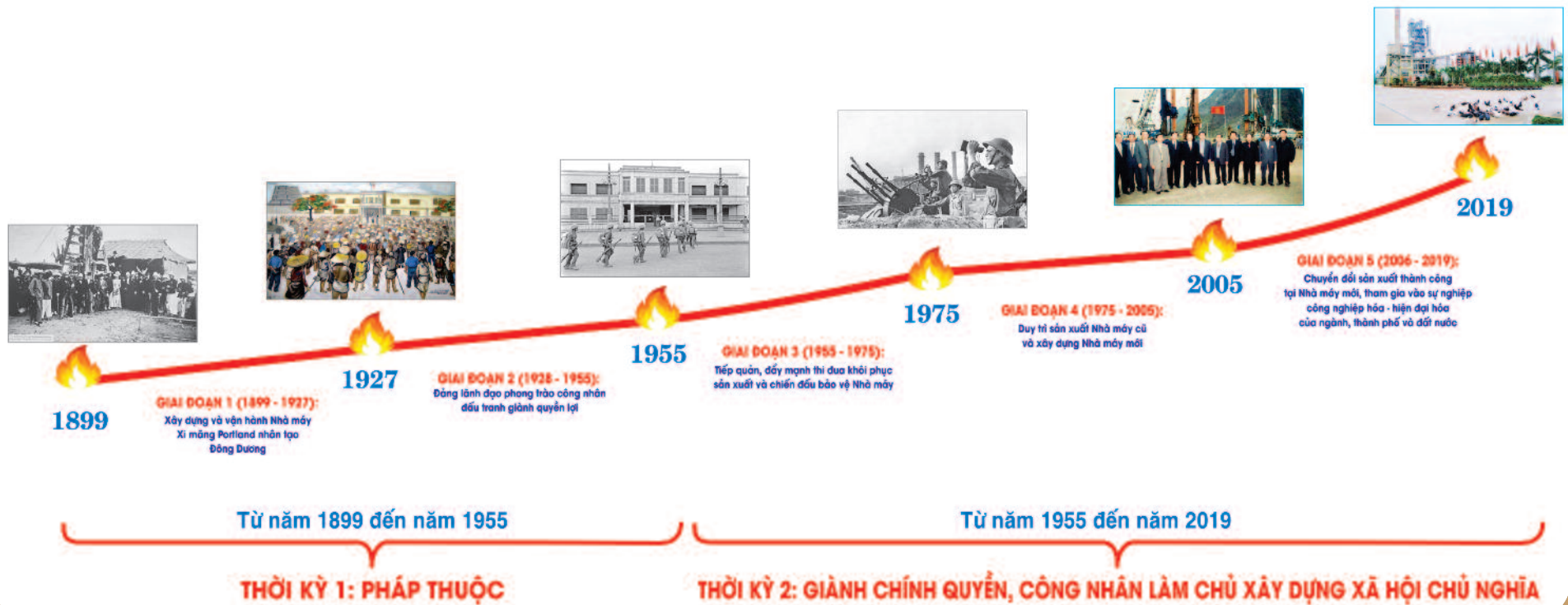
Trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc.

**TRƯỞNG BAN BIÊN SOẠN
TỔNG GIÁM ĐỐC**

Mai Hồng Hải

120 NĂM XI MĂNG VICEM HẢI PHÒNG

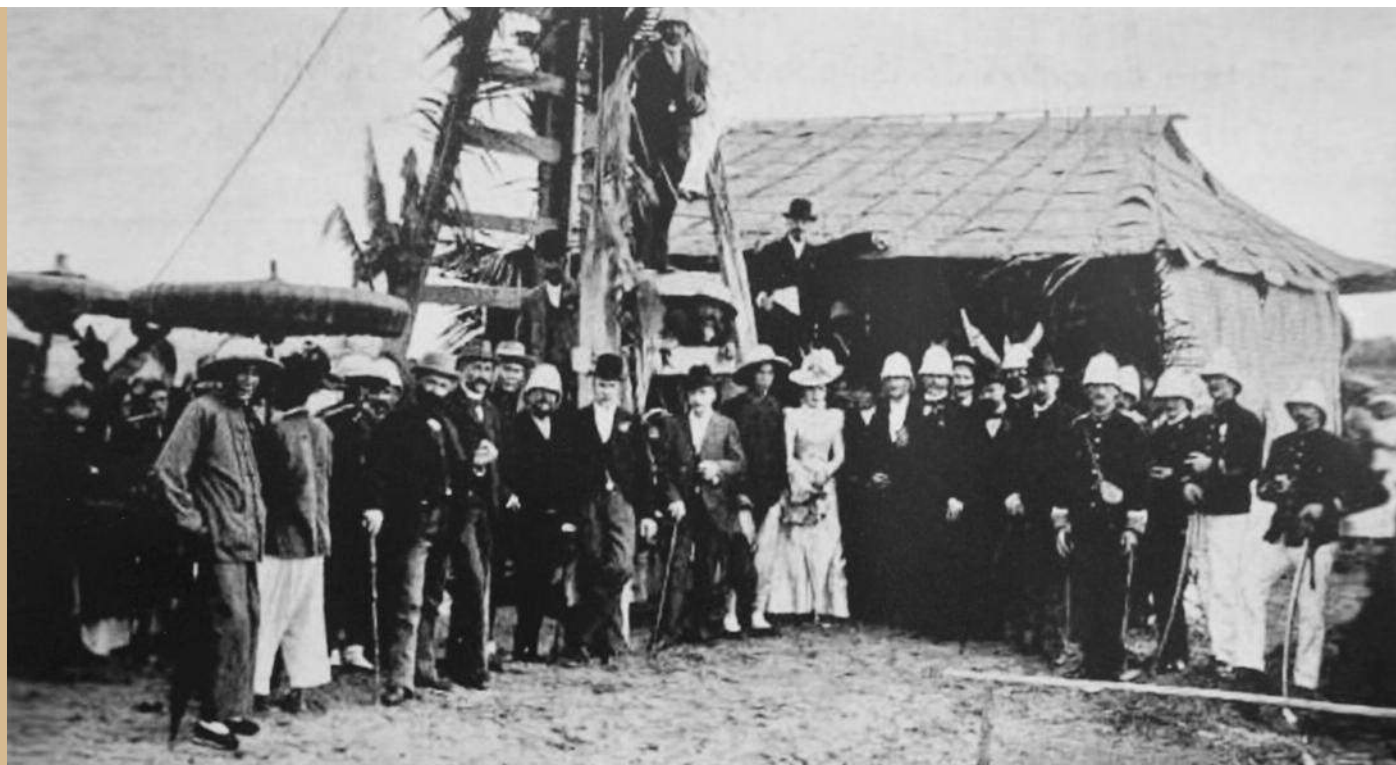
THỜI KỲ PHÁP THUỘC - CÔNG NHÂN LÀM THUÊ

Giai đoạn I (1899-1927)

Xây dựng và vận hành Nhà máy xi măng Portland nhân tạo Đông Dương

Nhằm khai thác, tận thu tài nguyên, phục vụ chính sách cai trị thuộc địa, ngày 25/12/1899 người Pháp đã khởi công xây dựng Nhà máy xi măng đầu tiên ở Đông Dương trên bãi đầm lầy ngã ba sông Cẩm và kênh đào Hạ Lý thuộc làng Hạ Lý, tổng Lạc Viên, huyện An Dương xưa (nay là Phường Thượng Lý, Quận Hồng Bàng, Thành phố Hải Phòng), đánh dấu sự ra đời ngành công nghiệp Xi măng Việt Nam.

Toàn quyền Đông Dương Paul Doumer đặt viên đá đầu tiên khởi công xây dựng Nhà máy Xi măng Portland nhân tạo Đông Dương tại Hải Phòng ngày 25/12/1899

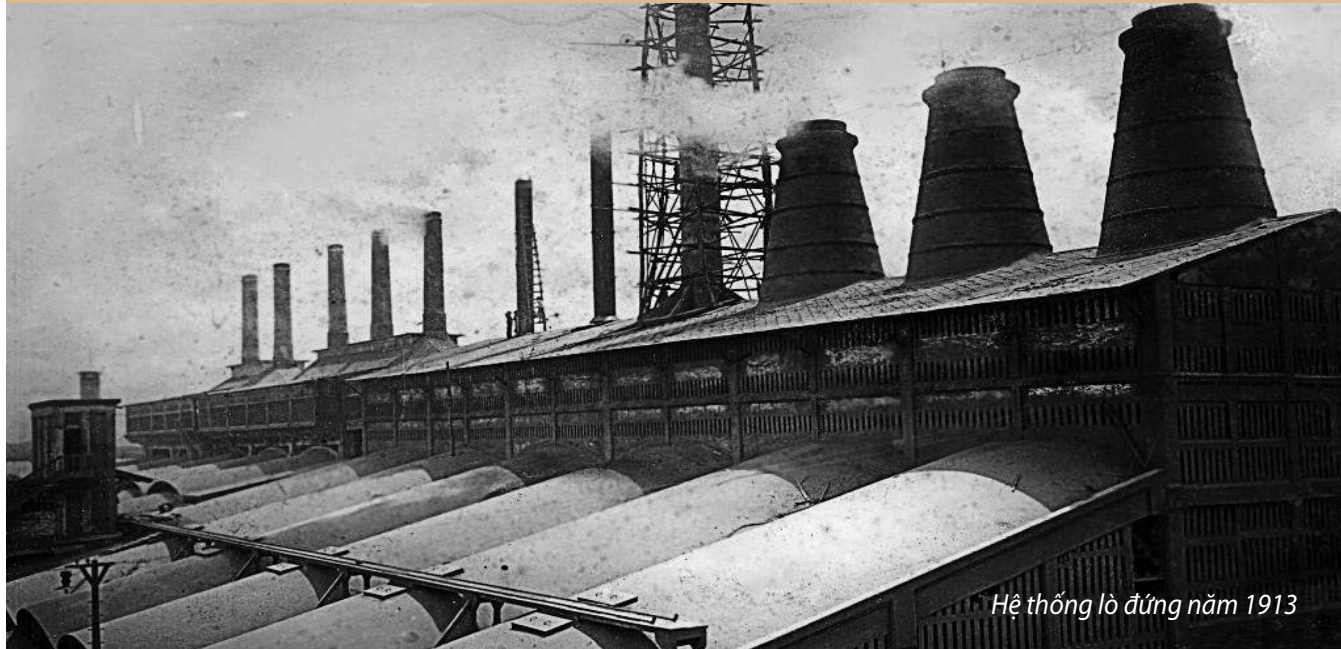

Giai đoạn I: (1899 - 1927)

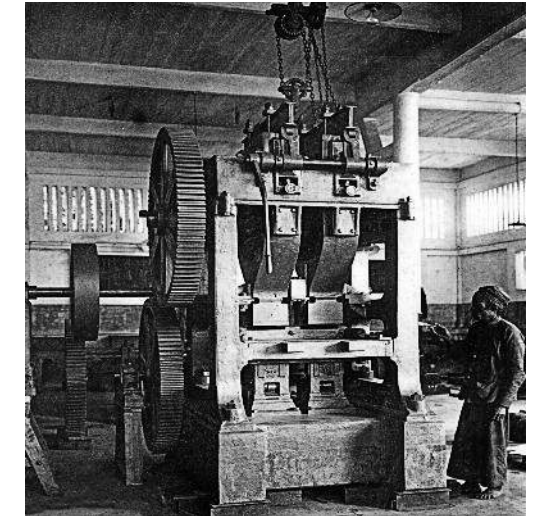
Kỹ sư Albert Butin đã từng có kinh nghiệm xây dựng đường sắt ở Pháp, Tây Ban Nha, Rumani,... Năm 1897, khi mới 29 tuổi, ông được cử đến Đông Dương trên cùng chuyến tàu biển với ngài Paul Doumer - Toàn quyền Đông Dương. Sau quá trình khảo sát kỹ lưỡng, ông quyết định chọn Hải Phòng là địa điểm xây dựng Nhà máy tơ và Nhà máy xi măng. Việc triển khai Dự án Nhà máy xi măng gặp rất nhiều khó khăn. Tuy nhiên, Albert Butin đã quyết liệt chỉ đạo hoàn thành xây dựng Nhà máy.

Những người có sức ảnh hưởng thời bấy giờ như: ông Paul Doumer - Toàn quyền Đông Dương; ông Guillemoto - Giám đốc Công chính, ông Saint Fort Mortier - Người xây dựng Cầu Doumer (cầu Long Biên ngày nay) đều đánh giá cao sự đóng góp của ông Albert Butin cho nền công nghiệp thuộc địa.

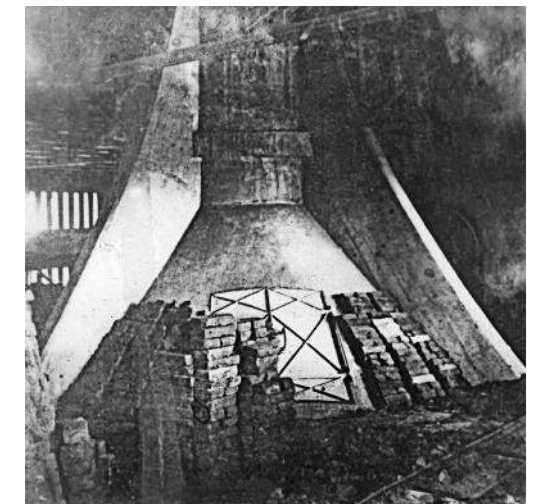
(Lược trích và biên tập từ bản dịch bài viết trên Báo Écho Annamite (Báo Tiếng vọng Annam), ngày 23/10/1939)

Hệ thống lò đứng năm 1913

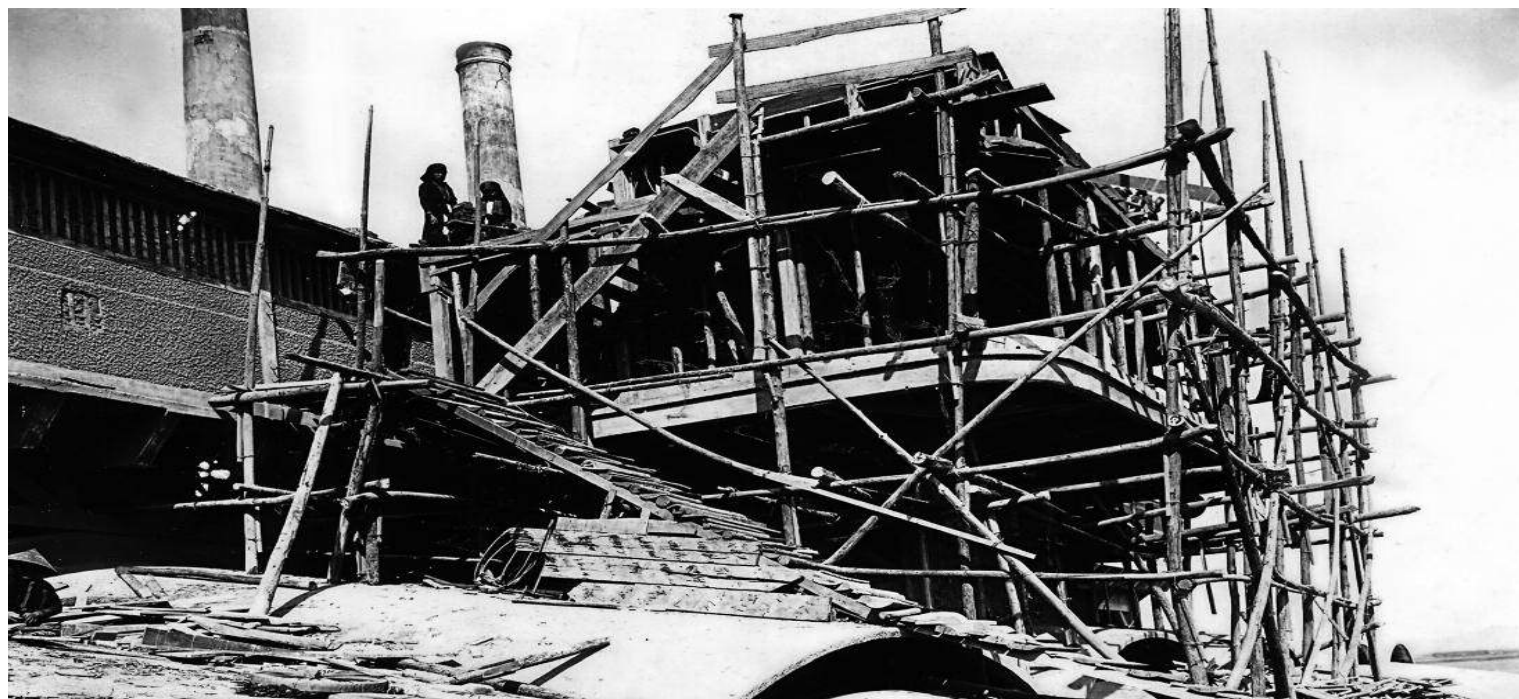

Một trong những thiết bị đầu tiên được lắp đặt năm 1916

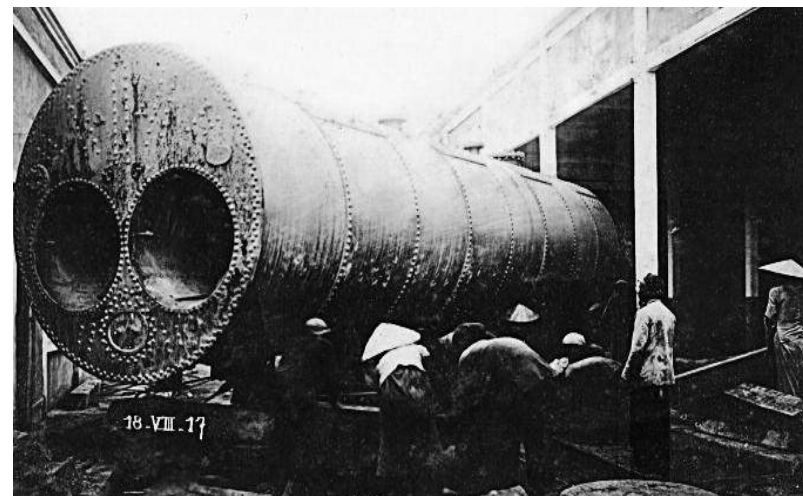

Hình ảnh Lò đứng nung luyện đất sét và đá vôi

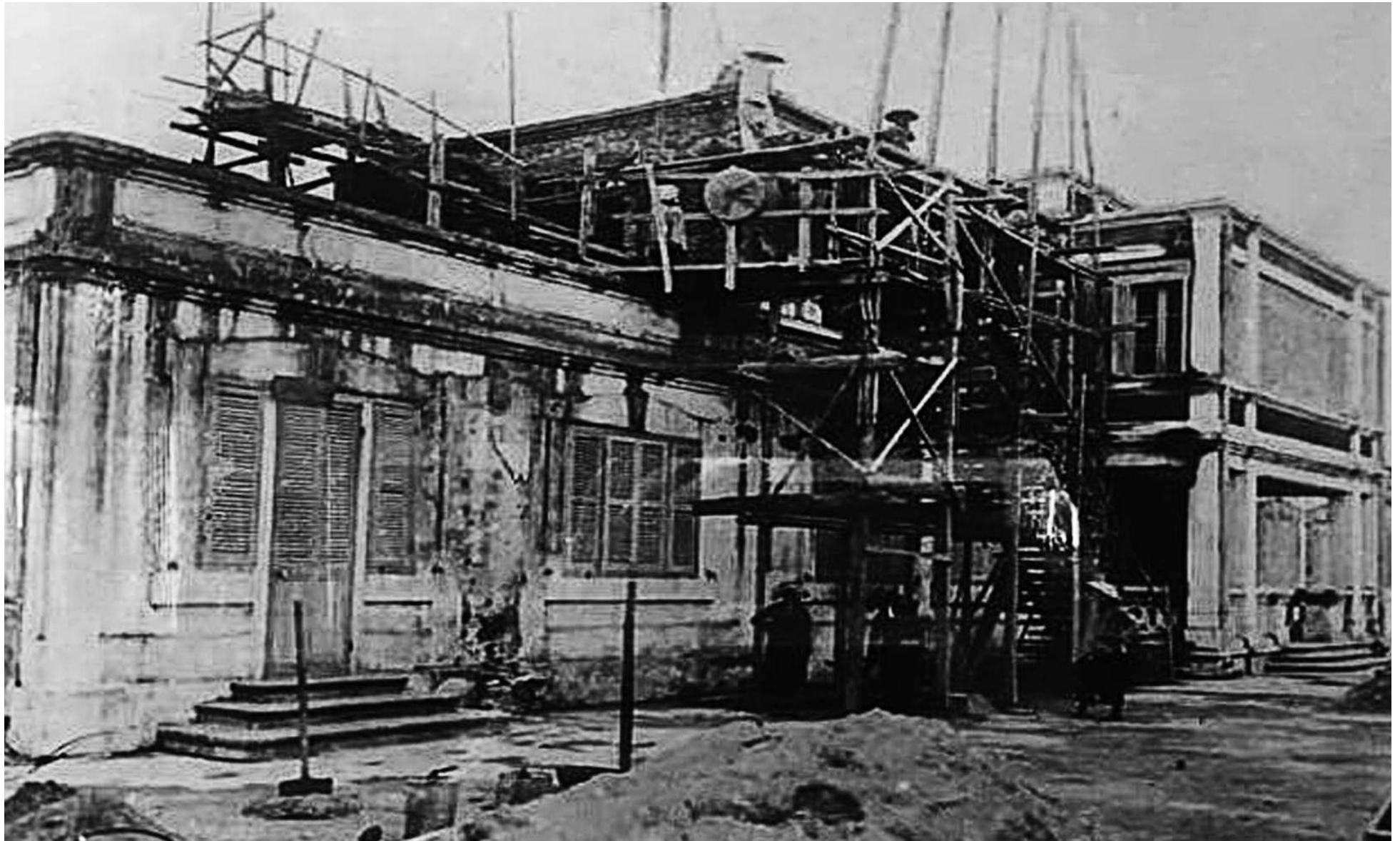
Quang cảnh xây dựng Hangar ►
(nhà kho) Clinker năm 1916

Đổ bê tông mái vòm Hangar
(nhà kho) năm 1917 ▼

◀ Lắp đặt nồi hơi
trạm phát điện
của Nhà máy
ngày 18/8/1917

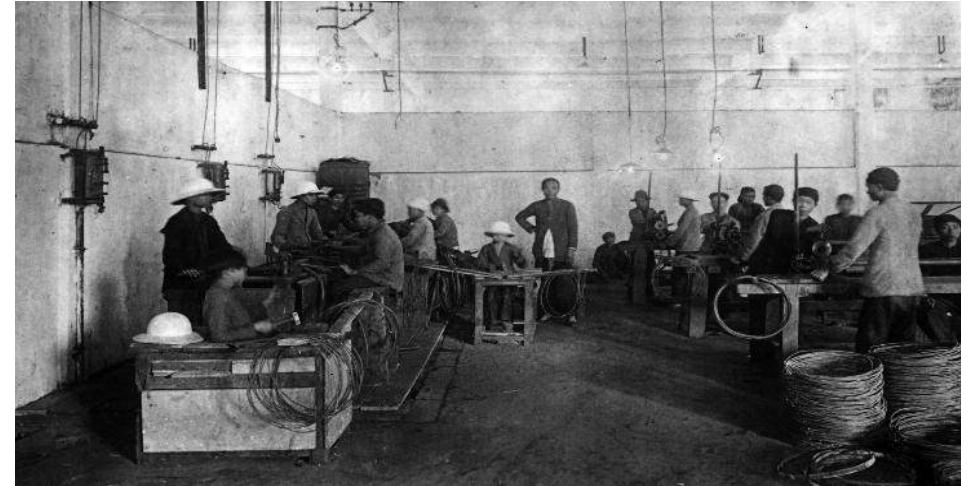

Quang cảnh xây dựng Nhà giấy (Văn phòng) của Nhà máy ngày 20/9/1918

Thời gian đầu xi măng được đóng trong các thùng gỗ để lưu thông trên thị trường

Máy lắp đai thùng gỗ đựng xi măng

Công nhân Xưởng đai thùng xi măng

Máy đóng xi măng vào thùng gỗ

Xi măng được đóng vào thùng gỗ năm 1916

Giai đoạn I: (1899 - 1927)

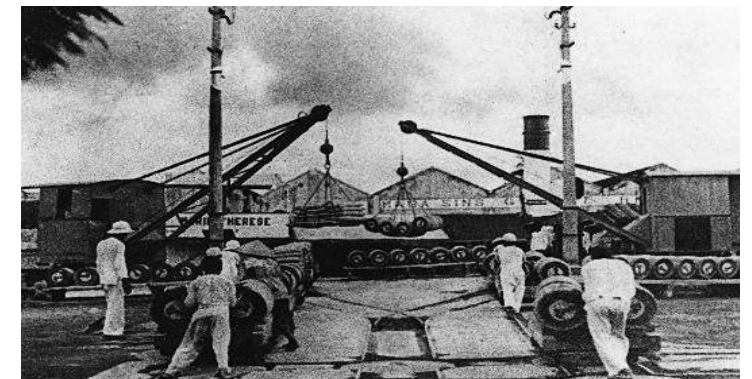
Poster quảng cáo xi măng năm 1918

Logo xi măng nhãn hiệu "Super Dragon"

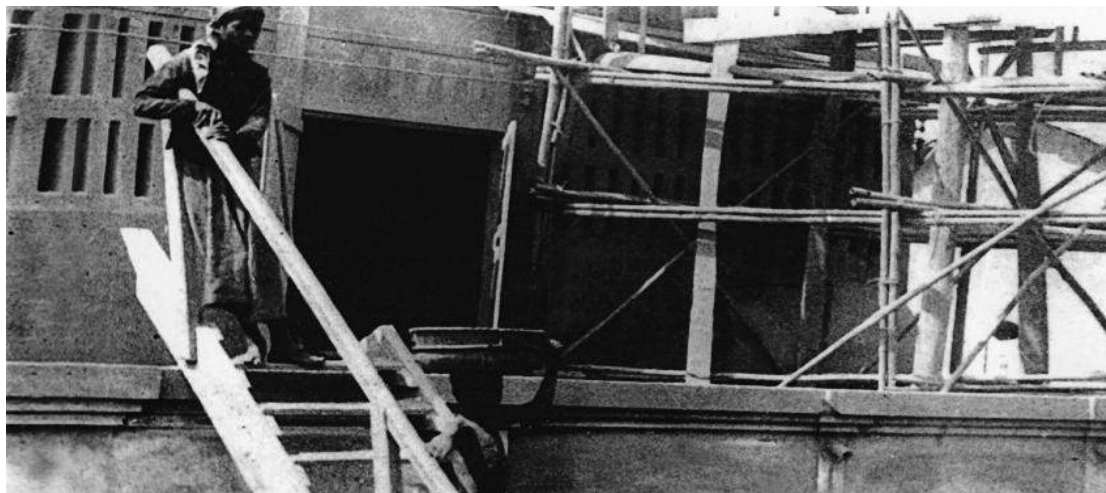
Xi măng 'Lafarge' đóng thùng xuất khẩu đi các nước

Vận chuyển xi măng ra bến xuất thủy của Nhà máy

Lao động phụ nữ phải đội từng thúng vữa bê tông để đổ mái nhà kho

Chủ Pháp sử dụng lao động trẻ em làm các công việc nặng nhọc

*Những cai và chủ Pháp đang giám sát công nhân làm việc
(14/9/1923)*

Giai đoạn I: (1899 - 1927)

Cơ cực, cùng khổ, đói rách lại thêm sự đàn áp của chủ Pháp, người công nhân đã phải thốt lên:

"Quần chăn tải đượm hồn đau khổ

Áo trăm manh phủ tấm thân tàn

Một đời khổ cực lắm than

Phu phen ta phải lang thang suốt đời

Ai làm cho sọ tôi mòn

Cho chân tôi bông, cho thân tôi gày"

(Trích từ cuốn Lịch sử Đảng bộ

Công ty Xi măng Hải Phòng (1899 - 2019)

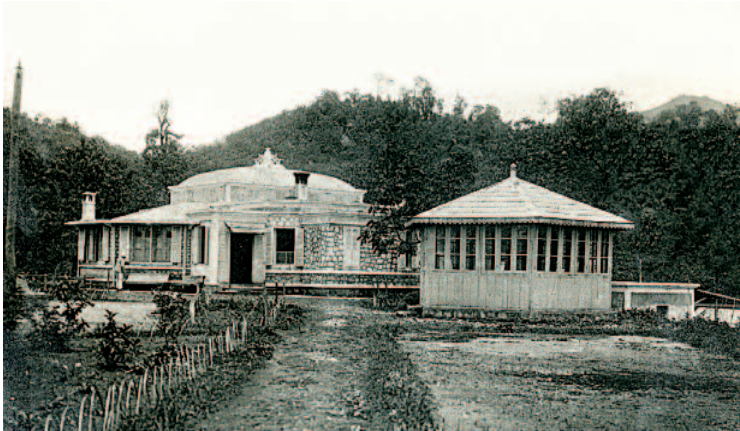
*Bữa cơm đạm bạc của công nhân Xi măng
sau giờ lao động vất vả*

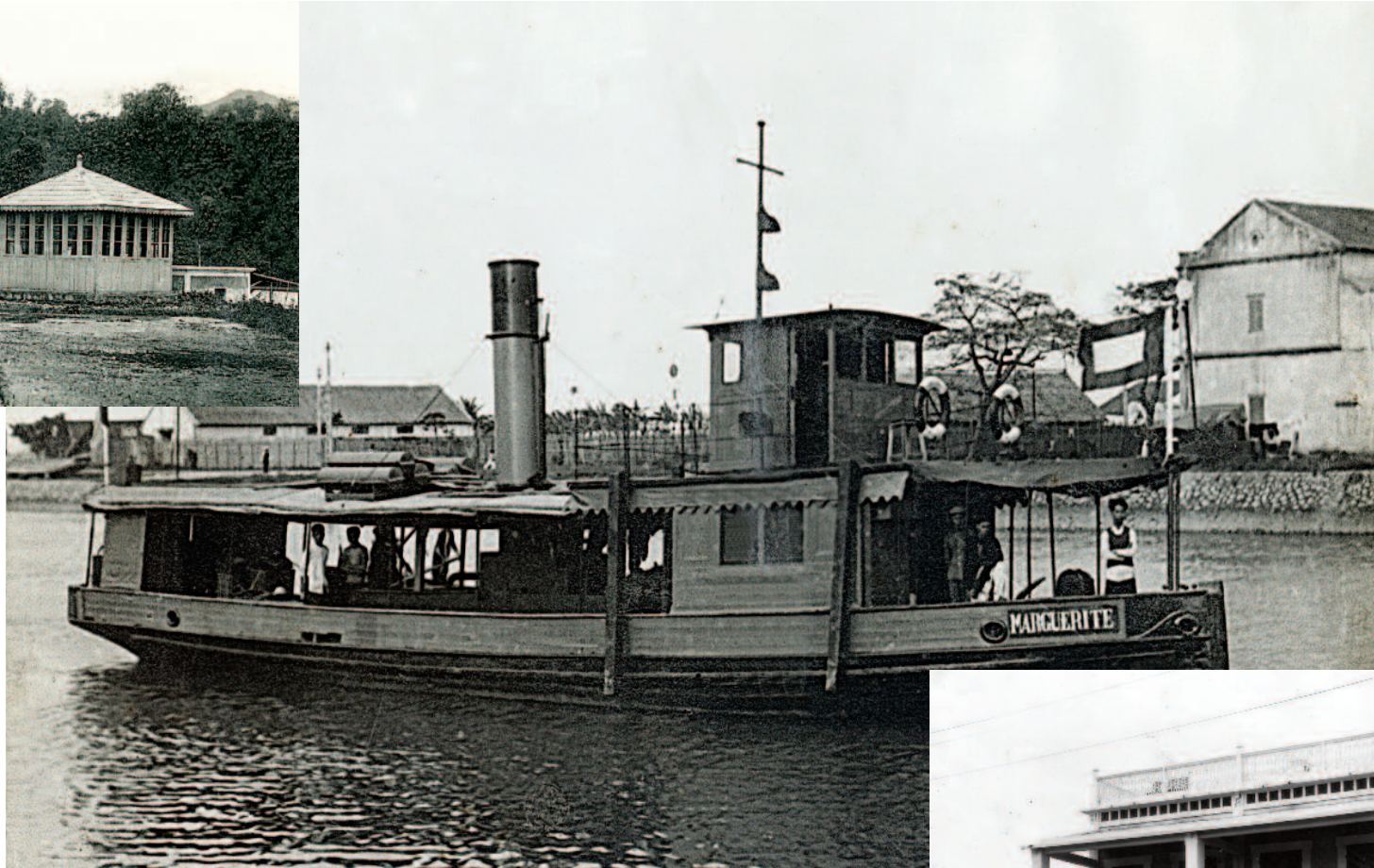
▲ Những căn nhà lụp xụp
của công nhân Xi măng

◀ Công nhân nghỉ trưa dưới
gầm các toa xe sau giờ lao
động cực nhọc

Trái ngược với cảnh lao động khổ cực, bị bóc lột nặng nề của công nhân là cuộc sống xa hoa của giới chủ Pháp

*Dinh thự chủ Pháp
tại Đồ Sơn*

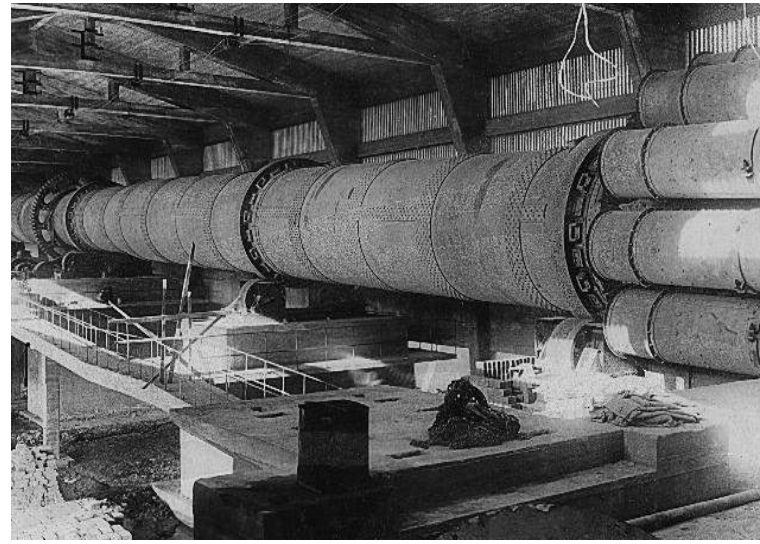
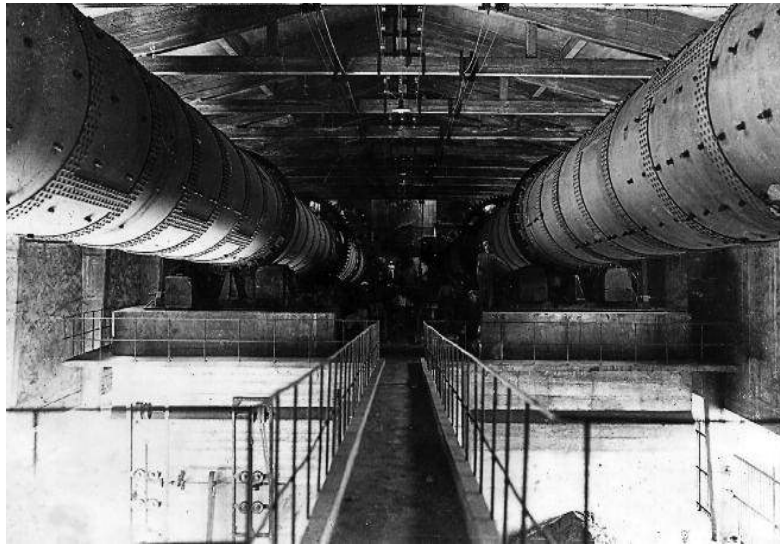

Chiếc tàu phục vụ chủ Pháp

Nơi làm việc của viên chức Pháp

Giai đoạn I: (1899 - 1927)

Năm 1927 - 1928, Nhà máy đầu tư mở rộng sản xuất và chuyển đổi công nghệ từ lò đứng sang lò quay nhằm nâng cao năng suất lao động và bắt kịp với trình độ công nghệ tiên tiến của thế giới

◀ Năm 1928, một hệ lò nung dài 87m, đường kính 2,7m được đưa và sản xuất để thay thế lò đứng, công suất 170 tấn/ngày

Quang cảnh Nhà máy

THỜI KỲ PHÁP THUỘC - CÔNG NHÂN LÀM THUÊ Giai đoạn II (1928 - 1955)

Đảng lãnh đạo phong trào công nhân đấu tranh giành quyền lợi

Từ năm 1928, các phong trào cách mạng của Nhà máy lên cao, nhiều tổ chức chính trị quan trọng được thành lập. Các đồng chí Nguyễn Đức Cảnh, Trần Phú, Nguyễn Văn Linh, Tô Hiệu... đã về và đắm mình trong phong trào công nhân xi măng để từ đó đề ra đường lối lãnh đạo phong trào cách mạng cho cả nước.

Tháng 6/1929, Tổ chức Thanh niên Cách mạng đồng chí Hội ở Nhà máy được thành lập với 12 hội viên. Cùng với Chi bộ đoàn Trường Bonnal, Chi bộ đoàn Nhà máy Xi măng là 2 Chi bộ đoàn đầu tiên của cả nước (nay là Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Công ty Xi măng Vicem Hải Phòng).

Lễ gắn biển nơi thành lập
Chi bộ đoàn đầu tiên
của cả nước nhân dịp
kỷ niệm 85 năm
ngày thành lập Đoàn
TNCS Hồ Chí Minh
(1931-2016)

Giai đoạn II: (1928 - 1955)

Ngày 15/8/1929, Chi bộ Đông Dương Cộng sản Đảng của Nhà máy được thành lập và tự hào là một trong những Chi bộ Đảng đầu tiên của Thành phố và cả nước. Chi bộ có 18 đảng viên, trong đó có hai đồng chí là Tỉnh ủy viên: đồng chí Phạm Văn Phóng, đồng chí Trần Văn Điều (tức Điều con). Từ đây vai trò của tổ chức Đảng gắn liền với lịch sử đấu tranh cách mạng, xây dựng và phát triển Nhà máy, thành phố Hải Phòng và ngành Xi măng Việt Nam.

Cùng với phong trào Xô Viết Nghệ Tĩnh, phong trào đấu tranh của công nhân Dệt Nam Định, Cảng Ba Son, dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Tỉnh ủy Hải Phòng, sáng ngày 08/01/1930, Chi bộ đã phát động một cuộc đình công lớn trên phạm vi toàn Nhà máy. Gần 2.000 công nhân đã tập trung trước cửa Nhà giấy để biểu tình đấu tranh với chủ Pháp yêu cầu tăng lương, trả lương đúng kỳ, giảm giờ làm, chống đánh đập và ủng hộ cuộc bãi công của công nhân Nhà máy Dệt Nam Định, công nhân hãng AIVA Hà Nội. Cuộc biểu tình thành công đã đi vào lịch sử.

Năm 1984, Tổng liên đoàn Lao động Việt Nam lấy ngày 08 tháng Giêng làm ngày truyền thống công nhân Xi măng Việt Nam. Năm 2004, Thủ tướng Chính phủ quyết định là ngày truyền thống của ngành Xi măng Việt Nam (Quyết định 559/TTg của Thủ tướng Chính phủ ngày 31/5/2004).

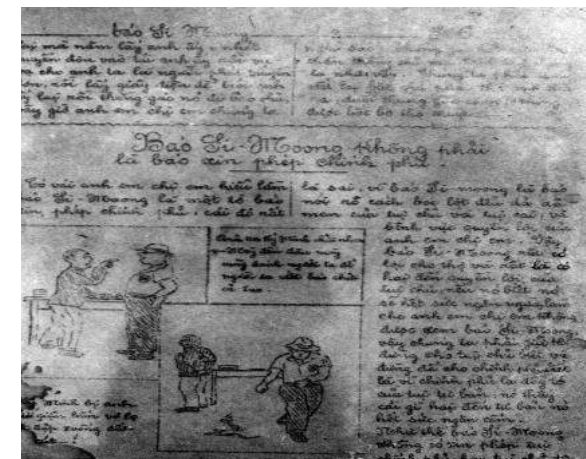

Đồng chí Trần Văn Điều (tức Điều con),
Bí thư Chi bộ Xi măng thời kỳ 1930

Ngày 14/8/1945, Phát xít Nhật tuyên bố đầu hàng Liên Xô và đồng minh. Thời cơ tổng khởi nghĩa ở cả nước ta đã đến, không khí cách mạng sục sôi. Các hoạt động của công nhân Nhà máy hầu như công khai. Ngày 19/8/1945, tin Thủ đô Hà Nội khởi nghĩa giành chính quyền thắng lợi đã làm nức lòng người Hải Phòng.

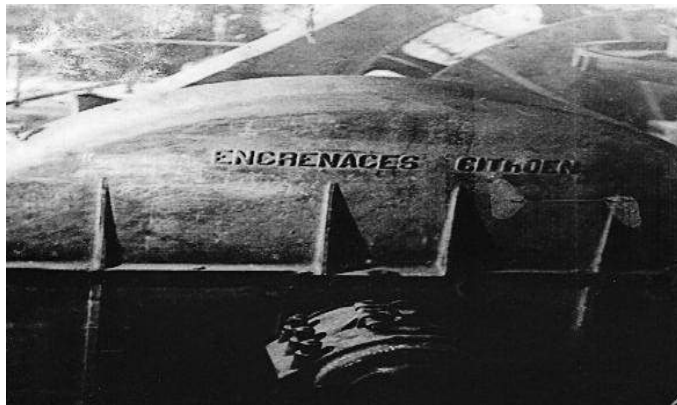
Sáng sớm ngày 23/8/1945, lực lượng công nhân cùng một đại đội tự vệ Nhà máy, vũ trang bằng súng trường, giáo, mác, gậy gộc,... tập trung tại chân Cầu Xi Măng cùng tiến vào Thành phố tham gia giành chính quyền. Công nhân Xi măng đã đóng góp rất lớn vào thành công của khởi nghĩa giành chính quyền tháng 8/1945 ở Hải Phòng

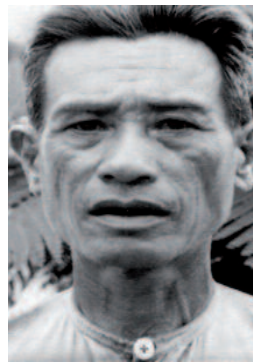
Giai đoạn II: (1928 - 1955)

Sau khi Hiệp định Giơ-ne-vơ được ký kết tháng 7/1954, Hải Phòng là khu vực tập kết 300 ngày, nơi rút quân cuối cùng của thực dân Pháp ở miền Bắc. Chủ Pháp lợi dụng thời gian còn lại tranh thủ sản xuất xi măng, tổ chức di chuyển, bán các loại phụ tùng, vật tư quý hiếm, phá hủy một số máy móc và lôi kéo, dụ dỗ, cưỡng bức những thợ giỏi vào Nam. Trước hành động đó, công nhân Nhà máy đã có nhiều hình thức đấu tranh phong phú, linh hoạt để bảo vệ và cất giấu máy móc, thiết bị nhằm khôi phục sản xuất sau này.

Những cuộc đấu tranh lớn nhỏ ấy bền bỉ như ngọn lửa, lúc âm ỉ cháy, lúc lại bùng lên dữ dội. Điển hình là cuộc đấu tranh ngày 4 tháng Giêng năm 1955 của hơn 3.000 công nhân Nhà máy chống âm mưu phá hoại của chủ Pháp đã giành thắng lợi, tạo điều kiện cho bộ đội ta tiếp quản Nhà máy được thuận lợi vào ngày 12/5/1955. Từ đây, Nhà máy xi măng đã chính thức về tay giai cấp công nhân, chấm dứt thời kỳ làm thuê làm lữ.

Một số máy móc công nhân Nhà máy đấu tranh giữ lại được

Đ/c Đỗ Văn Thiều

Đ/c Nguyễn Bá Giáo

Đ/c Bùi Văn Tịch

Các đồng chí lãnh đạo
phong trào đấu tranh
tại mỏ Đá Tràng Kênh
không cho địch tháo dỡ
máy móc tháng 12/1954

Cuộc đấu tranh
của công nhân Mỏ đá
tham gia giữ máy móc

THỜI KỲ GIÀNH CHÍNH QUYỀN, CÔNG NHÂN LÀM CHỦ, XÂY DỰNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA **Giai đoạn III (1955 - 1975)**

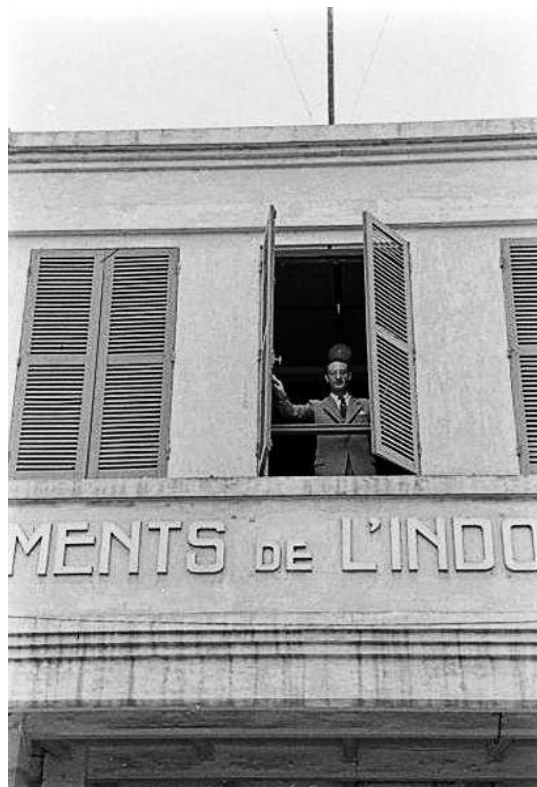
Tiếp quản, đẩy mạnh thi đua khôi phục sản xuất và chiến đấu bảo vệ Nhà máy

Bộ đội cách mạng vào tiếp quản Nhà máy ngày 12/5/1955

*Lá cờ Tổ quốc tung bay trên nóc Nhà máy
ngày tiếp quản (12/5/1955)*

*Đại diện chủ Pháp đóng cửa Nhà máy để bàn
giao, chính thức khép lại thời kỳ thuộc Pháp của
Nhà máy Xi măng*

Giai đoạn III: (1955 - 1975)

Chủ Pháp tuyên bố phải mất ít nhất 3 năm mới khôi phục được Nhà máy. Tuy nhiên, bằng ý chí kiên cường, sáng tạo và tinh thần quyết tâm cao, chỉ chưa đầy 6 tháng, những người thợ Xi măng Hải Phòng đã khôi phục Nhà máy trở lại hoạt động đúng dịp kỷ niệm Cách mạng tháng 10 Nga năm 1955.

Mít tinh ở cửa Văn phòng Nhà máy mừng ngày có quyết định thành lập Xí nghiệp Quốc doanh Xi măng (18/10/1955)

Đ/c Văn Viết Tùy - Phó Giám đốc Nhà máy báo cáo Đ/c Đỗ Mười - Chủ tịch Ủy ban quân chính Thành phố về kết quả phục hồi lò nung số 5 (tháng 12/1955)

Bến thuyền chở đá từ Tràng Kênh về phục vụ sản xuất tại Nhà máy

Toàn cảnh Nhà máy nhìn từ phía Cầu Xi Măng

Ngày 30/5/1957, cán bộ công nhân viên Nhà máy vinh dự, tự hào được đón Bác Hồ về thăm và nói chuyện.

Sau khi thăm dây chuyền sản xuất, Bác đến khu chuyển đá, bừa bùn, lò nung, đóng bao và nói chuyện với cán bộ công nhân: *“Nhà máy Xi măng Hải Phòng trước đây là của thực dân, bây giờ là của các cô, các chú. Người công nhân trước đây là người làm thuê cho tư bản, bây giờ là người làm chủ Đất nước, phải xứng đáng với vai trò của mình”.*

Và sau cùng Bác ân cần căn dặn:

“Phải lao động sản xuất; Phải thực hành tiết kiệm.

Phải tôn trọng và chấp hành nghiêm kỷ luật lao động.

Phải ra sức học tập, trau dồi văn hóa, chính trị và kỷ luật.

Phải luôn luôn đoàn kết, thật thà phê bình và tự phê bình”.

Lời dạy của Bác vẫn còn nguyên giá trị và đã trở thành động lực tinh thần to lớn để cán bộ công nhân viên Xi măng Hải Phòng luôn sẵn sàng vượt khó, quyết tâm xây dựng và phát triển Nhà máy.

▲ Đ/c Trường Chinh, Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch Ban Thường vụ Quốc hội về thăm Nhà máy, ngày 7/7/1961

Đồng chí Lê Duẩn, Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng về thăm Nhà máy, ngày 12/6/1961

Thủ tướng Phạm Văn Đồng về thăm Nhà máy năm 1961 ▶

Công nhân Phân xưởng Nhà tháo vận chuyển xi măng vào kho

Công nhân Phân xưởng Bao giấy thi đua sản xuất vỏ bao năm 1960

Phân xưởng Động lực được công nhận là Phân xưởng thi đua XHCN do đóng góp nhiều sáng kiến

Công nhân Phân xưởng Lò nung cải tiến mắc xích, ống phun than, đã tiết kiệm được 6 tấn than/lò/ngày, năm 1964

Thực hiện kế hoạch 5 năm lần thứ nhất (1961-1965), hưởng ứng phong trào thi đua: “Gió Đại Phong”, “Sóng Duyên Hải”, “Cờ Ba Nhất” của toàn miền Bắc, Nhà máy đã phát động và triển khai mạnh mẽ các đợt thi đua phát huy sáng kiến, nâng cao năng suất... Qua phong trào đã xuất hiện nhiều tập thể, cá nhân điển hình, tiên tiến.

Giai đoạn này, cán bộ công nhân viên Xi măng Hải Phòng đã sản xuất được 3.434.000 tấn xi măng, hoàn thành vẻ vang nhiệm vụ khôi phục sản xuất, phát triển kinh tế.

Giai đoạn III: (1955 - 1975)

Chiến sỹ thi đua Bùi Thị A - Phân xưởng Bao giấy được tặng huy hiệu Bác Hồ tại Đại hội CSTĐ Toàn quốc năm 1958

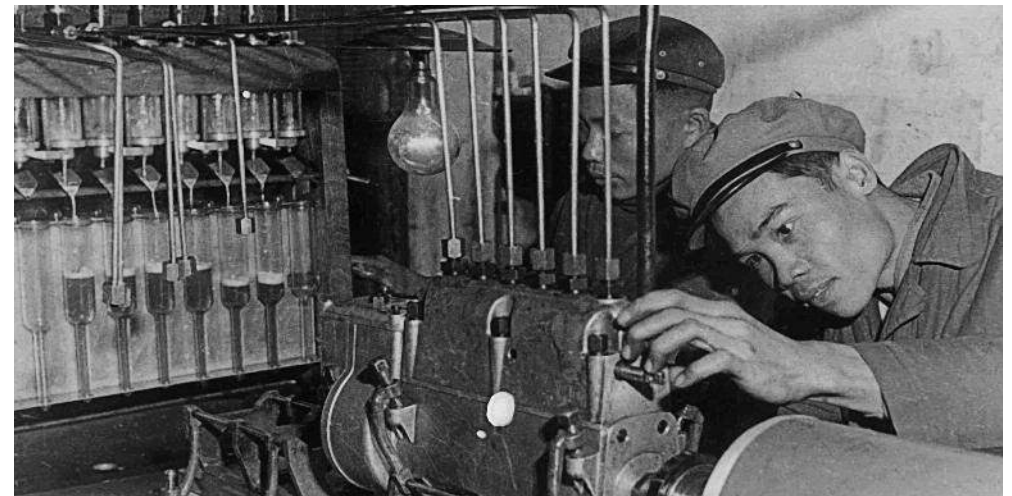

Đồng chí Nguyễn Hiền Việt, công nhân lái cầu Vàng phân xưởng Máy đá được phong tặng Anh hùng lao động năm 1967

Khi miền Bắc dấy lên phong trào thi đua lao động xã hội chủ nghĩa, cán bộ công nhân viên Xi măng Hải Phòng đã tích cực hưởng ứng và tham gia. Trong phong trào thi đua làm theo lời Bác, đã có nhiều tấm gương điển hình tiên tiến, Anh hùng lao động, Chiến sĩ thi đua...

Đồng chí Nguyễn Văn Huyền (bên trái), thợ lò nung được phong tặng Anh hùng lao động năm 1962

Đồng chí Nguyễn Đăng Thông, Chiến sỹ thi đua của Nhà máy, có sáng kiến chế tạo máy thử bơm cao áp năm 1961

Tổ Đá nhỏ ca A làm nhiệm vụ bốc đá lên xe goòng, đẩy về phân xưởng máy đá đập nhỏ. Tổ luôn dẫn đầu Nhà máy về xây dựng và thực hiện định mức kinh tế kỹ thuật, hoàn thành vượt mức kế hoạch được giao. Năm 1961, tổ Đá nhỏ ca A được công nhận là Tổ Lao động XHCN đầu tiên của miền Bắc, là Lá cờ đầu của phong trào thi đua xây dựng Tổ đội Lao động XHCN.

Nữ công nhân Trương Thị Len sinh năm 1934, là Tổ trưởng Tổ Đá nhỏ ca A - Phân xưởng Máy đá. Bà được mệnh danh là "máy bốc đá", là tấm gương quên mình trong lao động sản xuất. Tháng 9/1959, bà được công nhận là Chiến sĩ thi đua Toàn quốc, được bầu là Đại biểu Quốc hội khoá II (1960 - 1964) và vinh dự có 7 lần được gặp Bác Hồ.

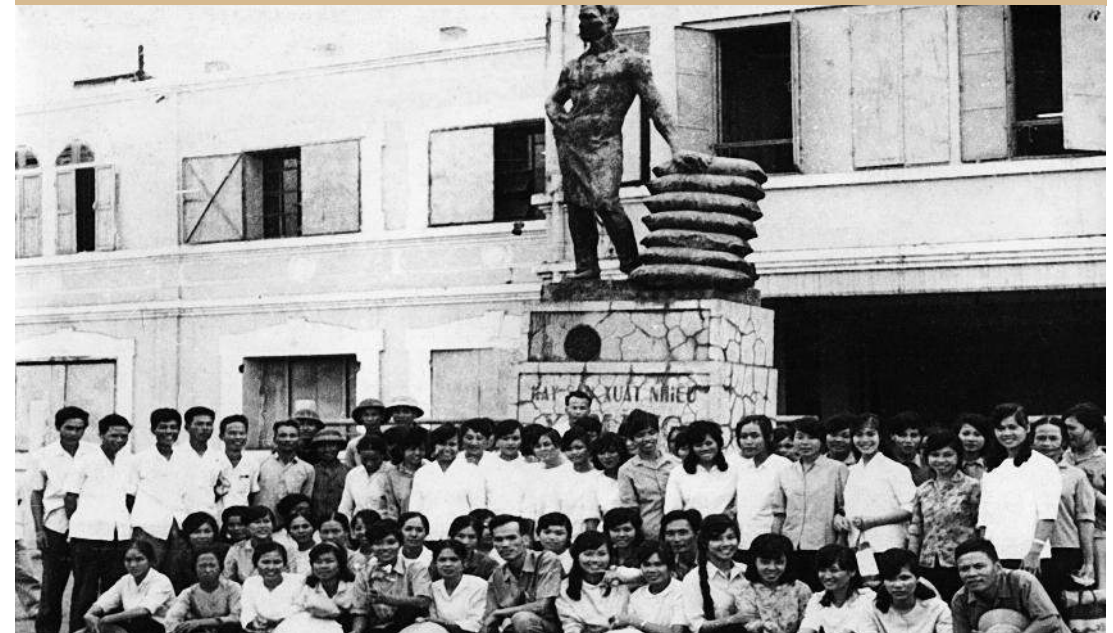
Ngày 31/5/1961, Tổ Đá nhỏ ca A được công nhận là Lá cờ đầu của phong trào thi đua lao động XHCN toàn miền Bắc

Tượng công nhân xi măng do giáo sư Liên Xô - giảng viên Khoa Kiến trúc Trường Đại học Mỹ thuật Hà Nội thiết kế trên cơ sở hình ảnh thật của công nhân Nguyễn Duy Chỉ - Xưởng Nghiền đóng bao. Bức tượng công nhân xi măng được khánh thành ngày 19/8/1961.

Hình ảnh người công nhân kiêu hãnh, sừng sững đứng bên chồng bao xi măng như một sự khẳng định đanh thép: Công nhân xi măng giờ đây đã thoát khỏi cảnh đời làm thuê lam lũ, khổ cực để thực sự làm chủ Nhà máy.

Khẩu hiệu "Hãy sản xuất nhiều Xi măng cho Tổ quốc" thể hiện sự khắc cốt ghi tâm lời dạy của Bác Hồ khi Người về thăm Nhà máy ngày 30/5/1957. Đồng thời đó cũng chính là sứ mệnh của Xi măng Hải Phòng với Đất nước và Thành phố.

CBCNV Nhà máy chụp ảnh lưu niệm dưới Tượng công nhân Xi măng

Năm 1962, Nhà máy chính là nguồn cảm hứng và được chọn làm bối cảnh để sản xuất bộ phim “Khói trắng” - với chủ đề về cuộc sống của những công nhân lao động tại Nhà máy Xi măng Hải Phòng vào những năm 60.

Đây là một trong những tác phẩm đầu tiên của nền điện ảnh miền Bắc. (Tác giả kịch bản: Nguyễn Hoàng, Đạo diễn: Nguyễn Tiến Lợi, Lê Thiều).

Suốt những năm kháng chiến chống Mỹ sau này, Nhà máy Xi măng là điểm đến của rất nhiều văn nghệ sĩ.

◀ Ảnh trích từ phim “Khói trắng”

Trong tâm khảm, ký ức nhiều thế hệ người Hải Phòng, ống khói trắng Nhà máy xi măng phía Tây bắc là hình ảnh thật thân thương, gần gũi; đó cũng chính là biểu trưng cho truyền thống giữ lửa của công nhân xi măng, cho khát vọng về phát triển sản xuất công nghiệp của Thành phố.

Nhạc sĩ Vũ Loan - nguyên Giám đốc Sở VH TT Hải Phòng đã sáng tác ca khúc “Thành phố niềm nhớ” với những ca từ đẹp đẽ, giai điệu bay bổng:

“Thành phố nơi em sống, có khói trắng xi măng như tóc mẹ già, tiếng còi tàu ầm như tiếng cha ...”

Nhà thơ Thi Hoàng thì lại có những vần thơ thật hào sảng:

“Những bao xi măng chưa dựng xây thì chồng tạm lên nhau làm bệ tì của súng

Độ bền vững của xi măng là ý chí ngoan cường

Sau những trận quất lửa vào mặt quân thù, người thành phố nhìn về nhà máy

Trên miệng ống khói lưng trời những ý nghĩ gặp nhau”

(Trích: Khói ngậm)

Giai đoạn III: (1955 - 1975)

Trong những năm giặc Mỹ điên cuồng đánh phá miền Bắc, Xi măng Hải Phòng là một trong những mục tiêu trọng điểm mà đế quốc Mỹ ném bom phá hoại, nhiều lò nung không còn hoạt động được. Nhưng tập thể CBCNV Nhà máy vẫn kiên quyết bám máy, bám lò để duy trì sản xuất, ngoan cường chiến đấu bảo vệ Nhà máy với tinh thần bất diệt: *"Tim còn đập, lò còn quay"*, *"Giặc phá một, ta xây mười"*, *"Địch đánh ngày thì ta làm đêm, địch đánh đêm thì ta làm ngày"*. Ngày 22/01/1967, các chiến sĩ tự vệ phòng không đã chiến đấu bắn rơi một máy bay AD4 của giặc Mỹ tại mỏ đá Trảng Kênh.

Khẩu đội 12,7 ly Xích vệ III được thành lập để bảo vệ Nhà máy, ngày 19/5/1967

Đ/c Nguyễn Quang Minh, Bí thư Đảng ủy Nhà máy tới thăm động viên Khẩu đội 12,7 ly trực chiến đấu

Khẩu đội tự vệ súng cao xạ 14,5 ly sẵn sàng chiến đấu bảo vệ Nhà máy năm 1968

Giai đoạn III: (1955 - 1975)

Lực lượng tự vệ Nhà máy vũng tay búa, chắc tay súng, kiên quyết bám trụ, sẵn sàng chiến đấu, đã có 775 chiến sỹ lên đường vào các chiến trường B, C, K. 29 chiến sỹ tự vệ đã hy sinh tại Nhà máy, được Nhà nước công nhận là Liệt sỹ.

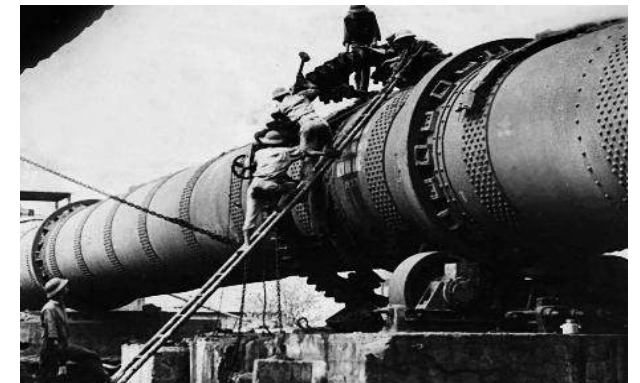
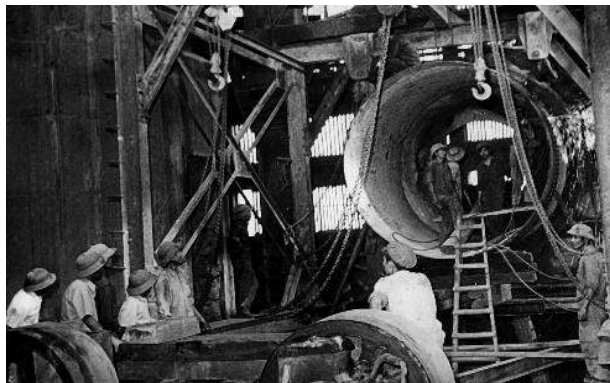

▲ Lễ tiễn các chiến sỹ Xích vệ II lên đường vào Nam chiến đấu được tổ chức tại Văn phòng Nhà máy

Nhà máy bị chiến tranh tàn phá nặng nề. Thực hiện lời Bác dạy: "Hãy sản xuất nhiều xi măng cho Tổ quốc", những người thợ xi măng Hải Phòng quyết tâm vượt khó để khôi phục lại Nhà máy

Công nhân Nhà máy khẩn trương sửa chữa phục hồi thiết bị để kịp thời đưa vào sản xuất, năm 1972

Giai đoạn III: (1955 - 1975)

Khắc phục những hậu quả nặng nề của chiến tranh để lại, Nhà máy đã nhanh chóng phục hồi và sản xuất được gần 2,86 triệu tấn xi măng, trong đó có hàng vạn tấn xi măng vượt kế hoạch trong phong trào thi đua “Sản xuất 4 vạn tấn xi măng vì đồng bào miền Nam ruột thịt”.

Lãnh đạo và công nhân viên Nhà máy vui mừng đón bao xi măng cuối cùng của đợt thi đua “Sản xuất 4 vạn tấn xi măng vì đồng bào miền Nam ruột thịt” và bàn giao cho ban đại diện Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam

Năm 1973, Nhà máy đã được Đảng, Nhà nước tin tưởng giao nhiệm vụ sản xuất loại xi măng đặc biệt để xây dựng Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh. Chỉ trong thời gian ngắn, tập thể CBCNV Nhà máy đã tập trung toàn bộ công sức, tâm huyết và trí tuệ để tuyển chọn những loại nguyên liệu tốt nhất, nghiên cứu điều chỉnh chế độ nung đốt, điều chỉnh các thông số kỹ thuật để sản xuất thành công xi măng P600 với chất lượng vượt trội và cung ứng gần 8.000 tấn cho công trình. Đây không chỉ là sứ mệnh của Nhà máy mà còn là niềm vinh dự, tự hào của mỗi người thợ Xi măng Hải Phòng.

Họp bàn phương án tổ chức sản xuất xi măng P.600 xây Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh, năm 1973

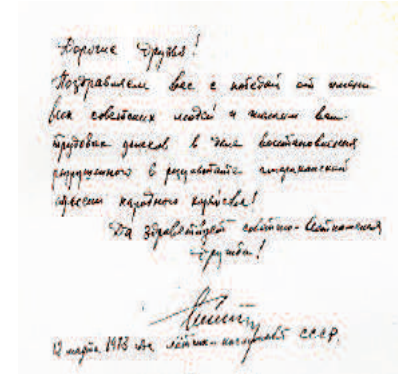
Tập thể CBCNV Nhà máy được Đảng và Nhà nước ghi nhận thành tích tham gia xây dựng Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Giai đoạn này có nhiều đoàn chuyên gia nước ngoài đến thăm, giao lưu học tập và hướng dẫn chuyên môn với CBCNV Nhà máy Xi măng Hải Phòng

Lưu bút của Anh hùng phi công vũ trụ Liên Xô Giéc-man Ti-tốp được ghi trong sổ lưu niệm của Nhà máy ngày 12/3/1973:

“Các bạn thân mến! Thay mặt những người Xô Viết, chúng tôi xin chúc mừng thắng lợi của các đồng chí và chúc các đồng chí nhiều thành tích lao động trong sự nghiệp phục hồi nền kinh tế quốc dân bị sự xâm lược của Mỹ phá hoại. Tình hữu nghị Việt - Xô muôn năm”

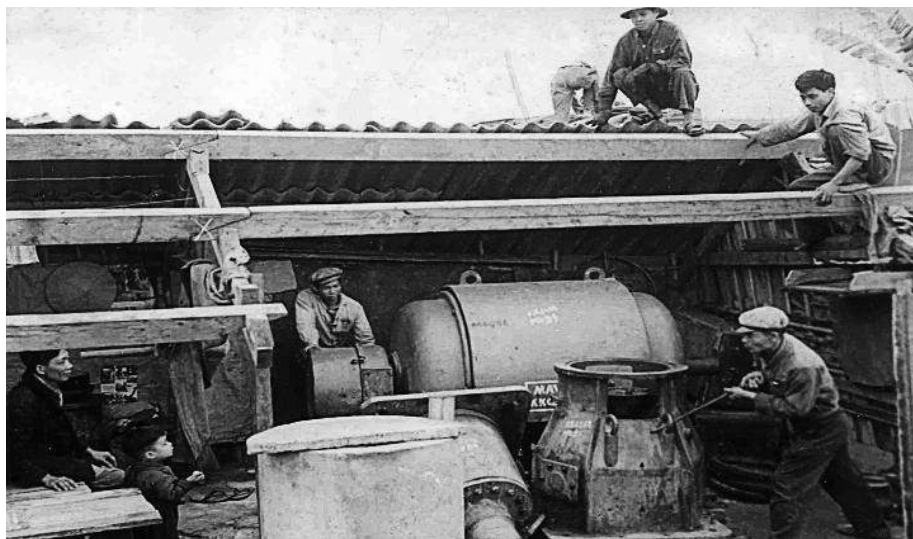
Đoàn Đại biểu Chính phủ CHDCND Triều Tiên thăm Nhà máy năm 1973

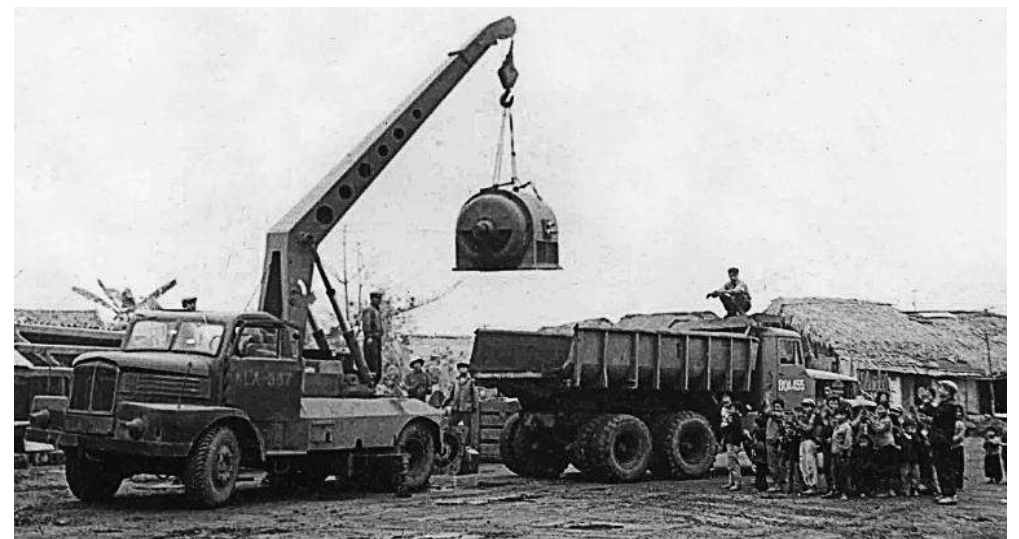
Đoàn Đại biểu Chính phủ Rumani thăm Nhà máy năm 1973

*Đội Thanh niên xung kích
khẩn trương đưa các
thiết bị từ nơi sơ tán
về Nhà máy để phục hồi
sản xuất*

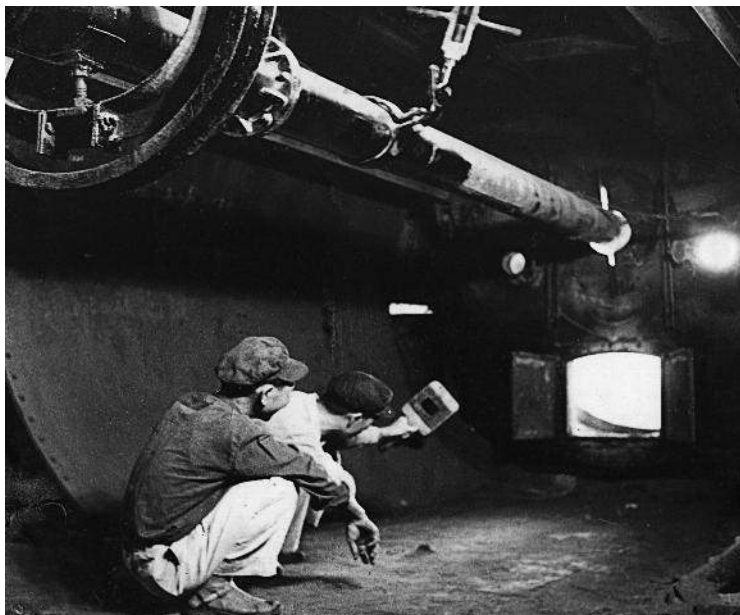

Vận chuyển thiết bị từ nơi sơ tán về Nhà máy năm 1974

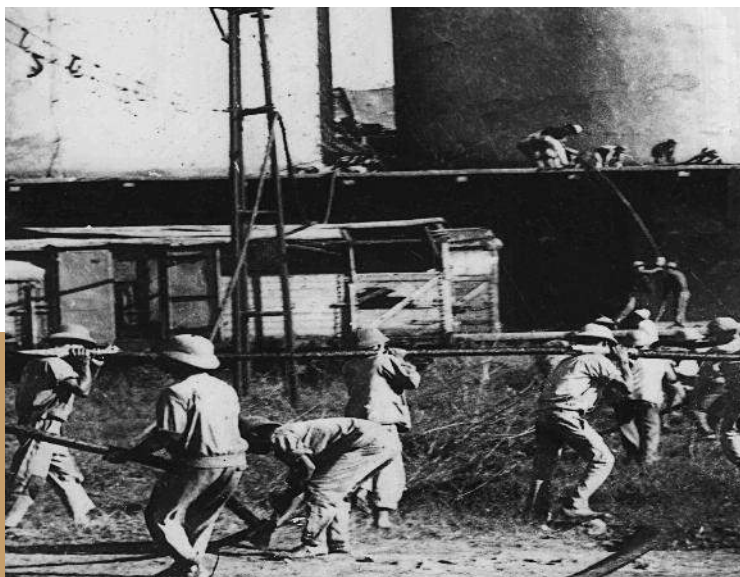

Hơn 6.000 tấn máy móc, thiết bị từ nơi sơ tán được cầu đưa về Nhà máy

Giai đoạn III: (1955 - 1975)

Công trình cải tiến ống phun than nâng năng suất lò nung

Công nhân Phân xưởng Động lực phục hồi đường điện cho Nhà máy hoạt động trở lại

Công nhân Tổ khoan đá (mỏ đá Tràng Kênh)

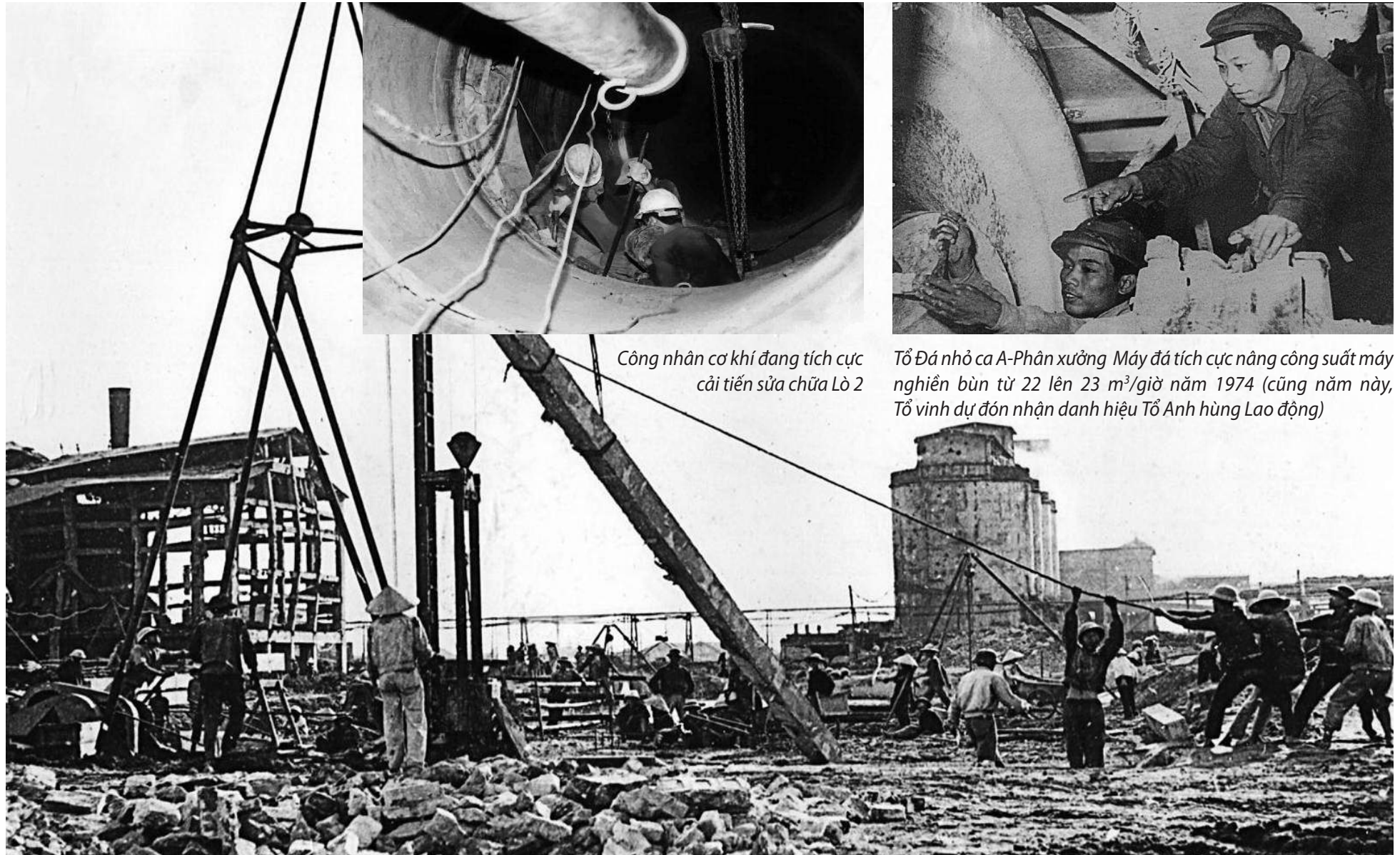
Các đoàn viên thanh niên Phân xưởng Bao giấy hoàn thành trước kế hoạch năm 1974

Công nhân Phân xưởng Động lực sửa chữa mô tơ máy nghiền bùn 5 (Phân xưởng Máy đá), tiết kiệm 330 công

Công nhân Phân xưởng Lắp ráp thi đua sửa chữa Gầu nghiêng tiết kiệm 50 công, vượt 3 ngày định mức năm 1974

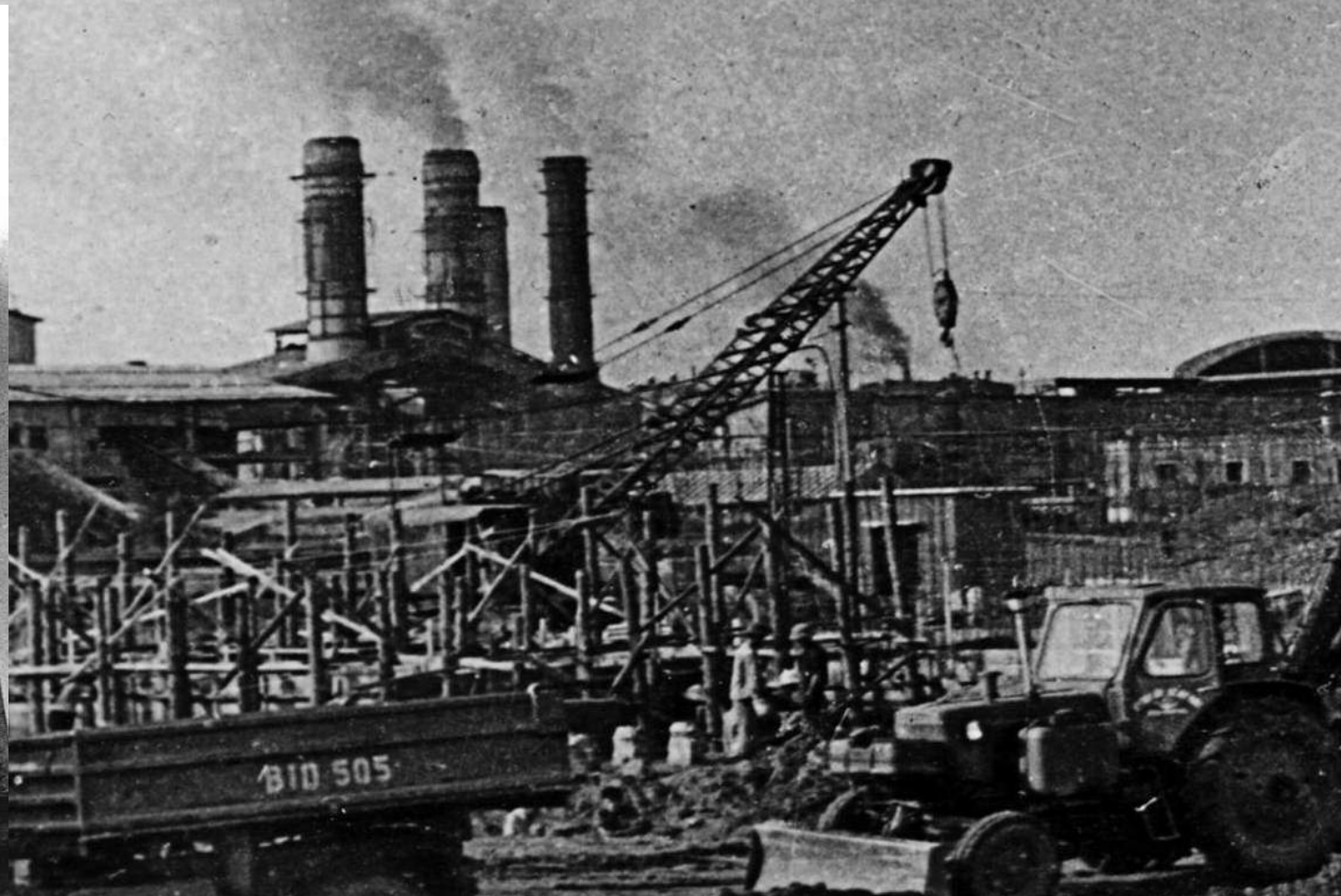
Công nhân cơ khí đang tích cực cải tiến sửa chữa Lò 2

Tổ Đá nhỏ ca A-Phân xưởng Máy đá tích cực nâng công suất máy nghiền bùn từ 22 lên 23 m³/giờ năm 1974 (cũng năm này, Tổ vinh dự đón nhận danh hiệu Tổ Anh hùng Lao động)

Xây dựng lại Tổng kho sau khi bị bom Mỹ tàn phá

Giai đoạn IV (1975 - 2005)

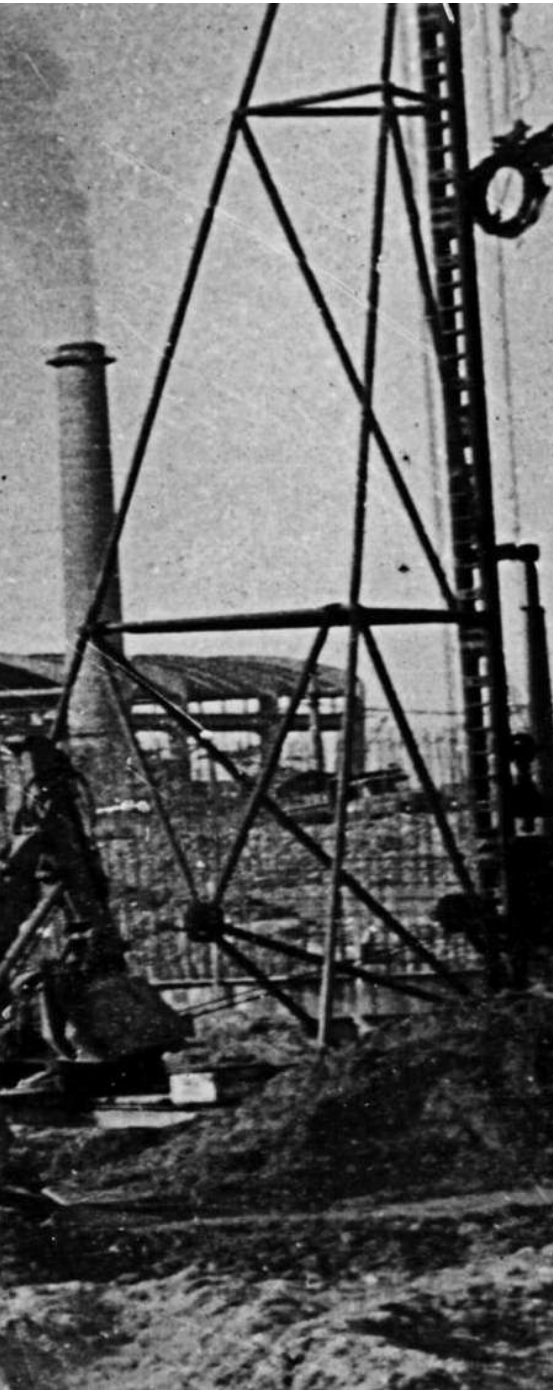
Duy trì sản xuất Nhà máy cũ và xây dựng Nhà máy mới

Một góc khu mở rộng bột đá, Phân xưởng Máy đá, 1976

Giai đoạn IV: (1975 - 2005)

Từ 1975 đến 1985, trong hoàn cảnh kinh tế - xã hội có nhiều diễn biến phức tạp, cán bộ công nhân viên Xi măng Hải Phòng đã kiên trì vượt qua nhiều khó khăn, phấn đấu hoàn thành tốt các nhiệm vụ được giao. Đầu những năm 1980, khi ngành công nghiệp sản xuất xi măng phát triển, Nhà máy đã chia sẻ nhiều cán bộ có kinh nghiệm và công nhân lành nghề đồng thời trợ giúp vật tư, máy móc thiết bị để sớm đưa các Nhà máy xi măng khác vào hoạt động. Xi măng Hải Phòng trở thành cái "nôi" của ngành Xi măng Việt Nam.

Tiếp tục thực hiện lời dạy của Bác Hồ: "Hãy sản xuất nhiều xi măng cho Tổ quốc", công nhân Xi măng quyết tâm khôi phục lại Nhà máy

Lắp đặt Lò nung số 8 - Công trình mở rộng Nhà máy năm 1976

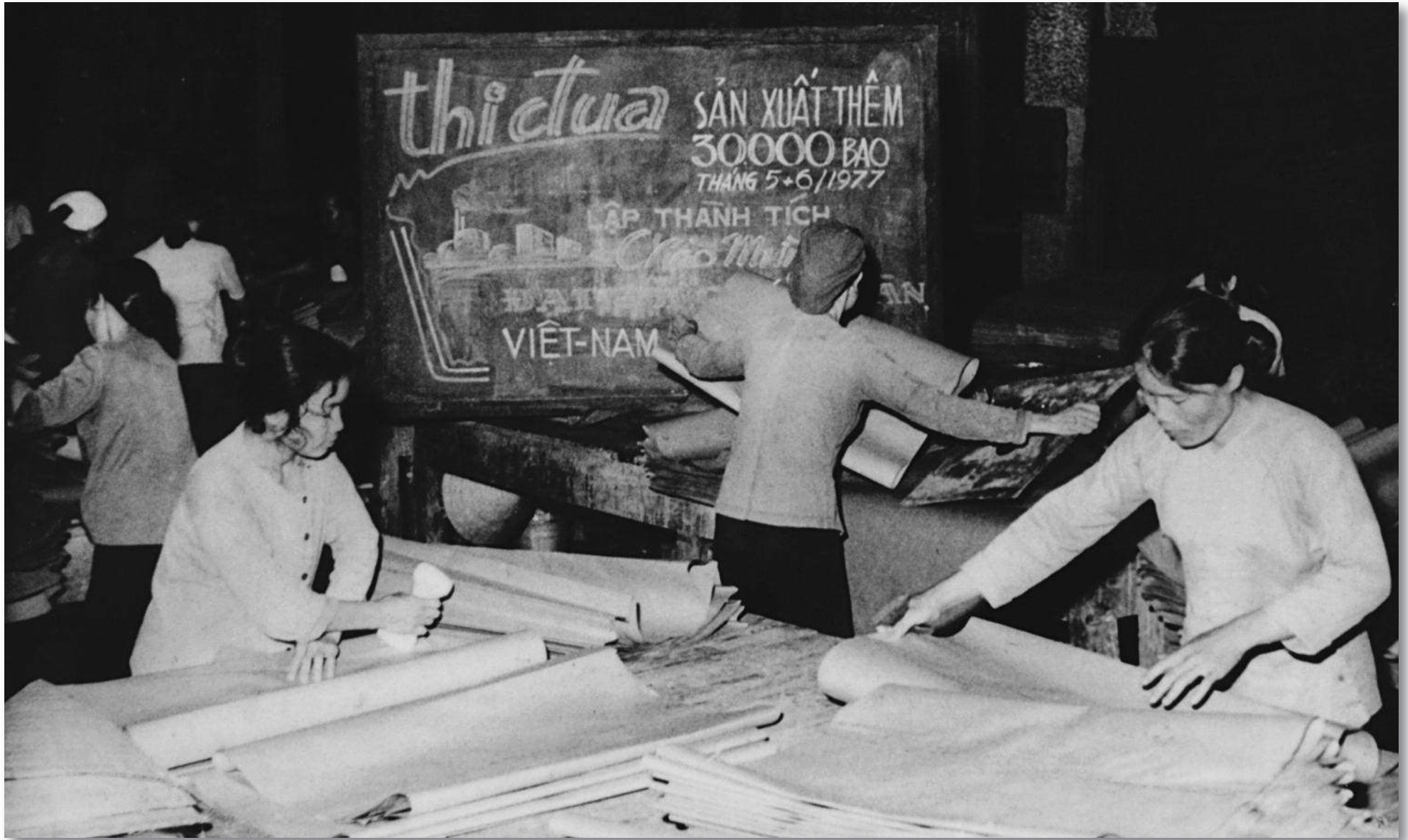
Tổ Nề 3, Phân xưởng sửa chữa công trình đang khẩn trương xây lại lò 4

Hangar (kho) than – Phân xưởng than mịn

Cần cẩu Vàng nhập nguyên liệu tại Phân xưởng Máy đá

Công nhân Phân xưởng Bao giấy thi đua sản xuất lập thành tích chào mừng Đại hội Tổng Công đoàn Việt Nam, tháng 5 và 6 năm 1977

▲ Đội xe Phân xưởng Cơ giới chuẩn bị phương tiện sẵn sàng phục vụ sản xuất năm 1977

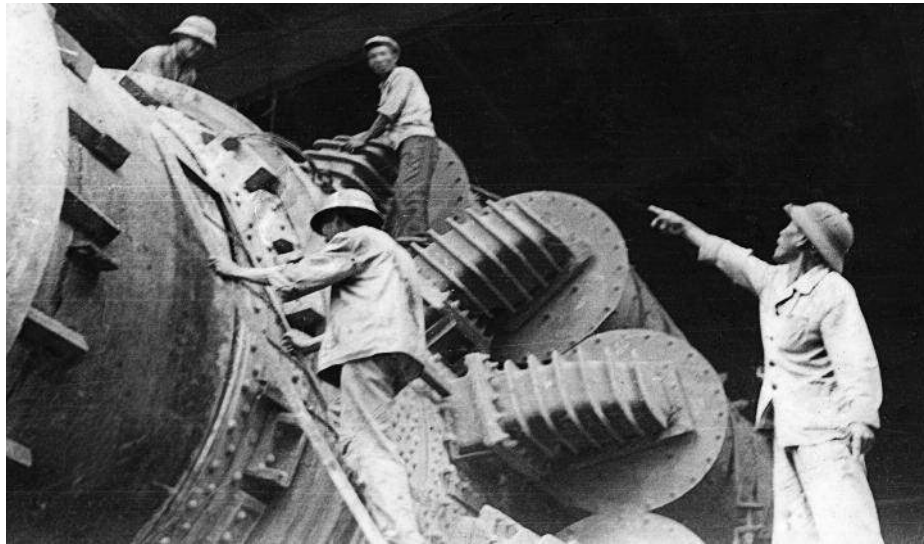

Đội xung kích 3/2 (Đoàn Vận tải bộ) lên đường quyết tâm đưa 2 vạn tấn than Na Dương về Nhà máy trong quý I/1980

Công nhân đoàn Vận tải bộ hưởng ứng phong trào Ba quyết tâm năm 1980 ▶

Giai đoạn IV: (1975 - 2005)

Công nhân Phân xưởng Lắp ráp đang khẩn trương sửa chữa lò con của lò 5 để nhanh chóng đưa vào sản xuất

Đ/c Nguyễn Văn Vinh được phong tặng Danh hiệu Anh hùng lao động năm 1985

Đại hội Đảng bộ lần thứ XX ngày 31/3/1981 đã ra lời kêu gọi cán bộ công nhân viên toàn Nhà máy ra sức phấn đấu thi đua lao động sản xuất, đặc biệt là các phong trào phát huy sáng kiến cải tiến kỹ thuật.

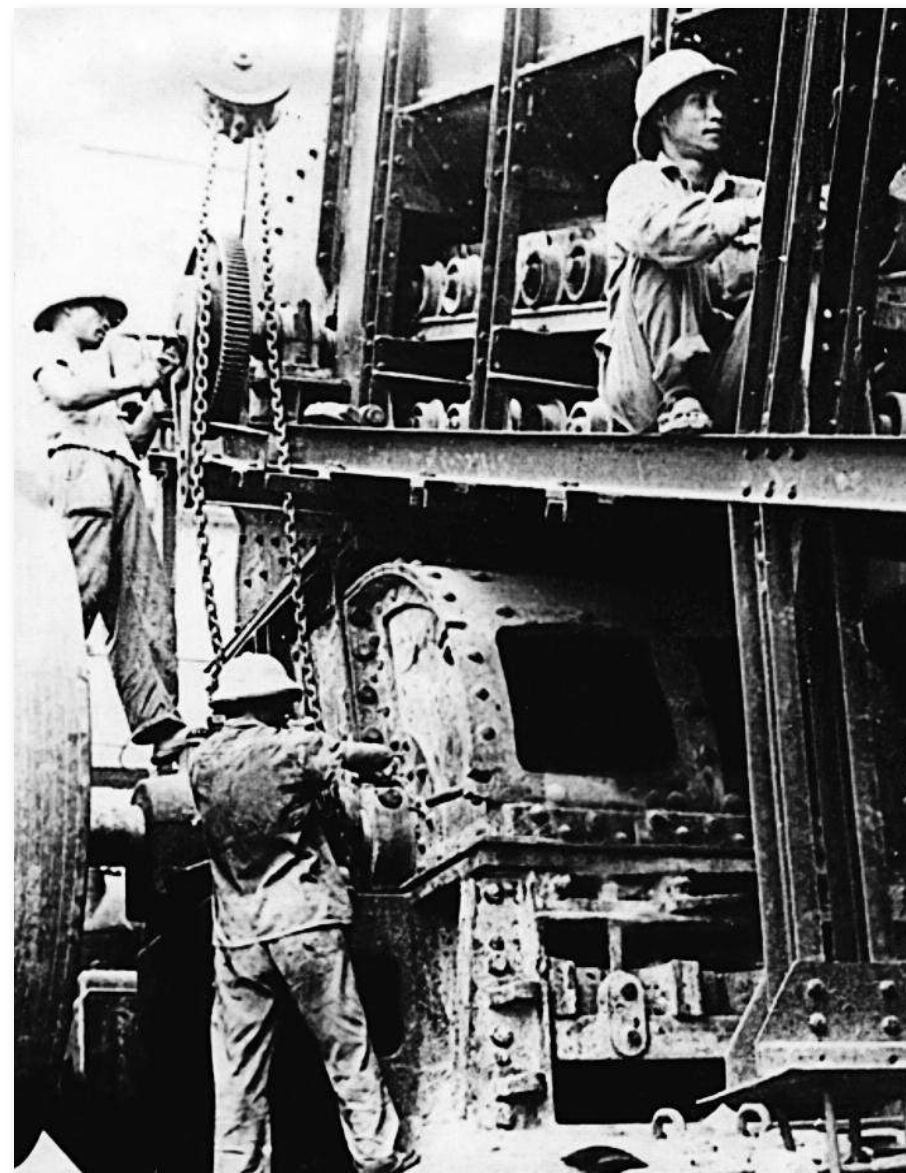
Trao tặng cờ thi đua luân lưu cho các đơn vị có thành tích xuất sắc tại Đại hội Đảng bộ Nhà máy lần thứ XX, ngày 31/3/1981

Tổ Máy nghiền 4, 5, 7 đạt kỷ lục 17 tấn/giờ

Công nhân Phân xưởng Động lực sửa chữa nhanh mô tơ phục vụ sản xuất

Công nhân nhanh chóng phục hồi máy búa của Xưởng Máy đá

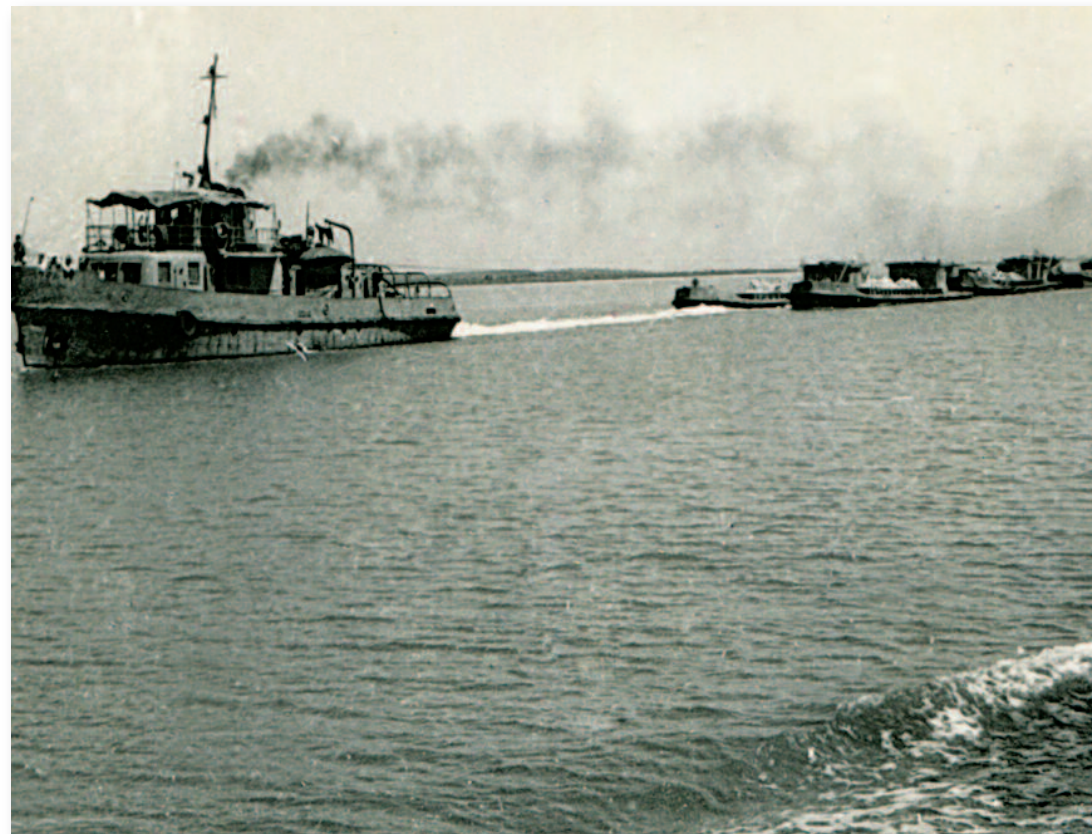

Công nhân Phân xưởng Mộc nề khẩn trương hoàn thành công trình mái che lò 7

Công nhân Phân xưởng Lắp ráp sửa chữa bộ ga lê Lò 8

Đồng chí Đào Nguyên Thịnh là công nhân - Đảng viên của Chi bộ Xi măng năm 1929, tham gia hoạt động cách mạng bị Pháp bắt, kết án 5 năm tù trên Sơn La và chết trong thời gian giam giữ. Nhà máy đã lấy tên của đồng chí để đặt tên cho con tàu kéo xà lan chở đá. Năm 2009, Nhà nước đã công nhận Đồng chí là Liệt sỹ.

*Tàu Đào Nguyên Thịnh kéo xà lan đá từ Trảng Kênh
cập bến Phân xưởng máy đá*

Giai đoạn IV: (1975 - 2005)

Logo một số chủng loại Xi măng do Nhà máy sản xuất

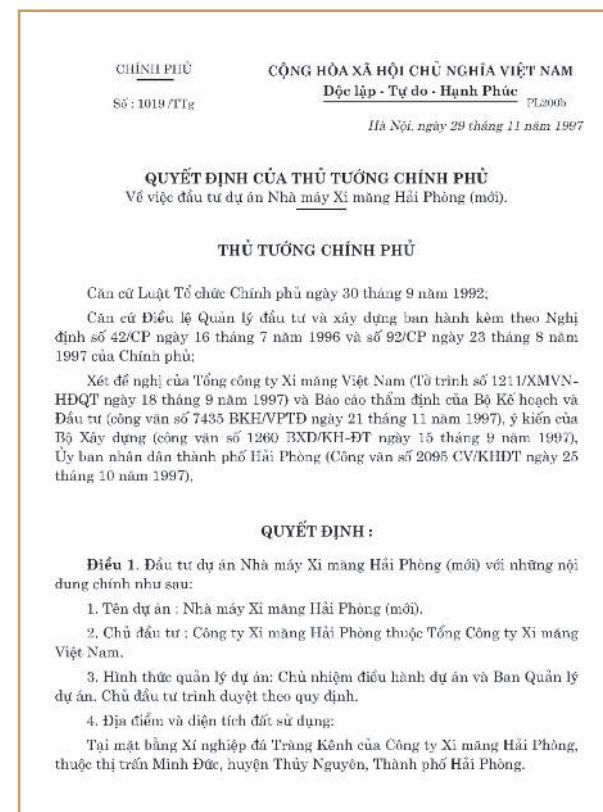
Năm 1990, Nhà máy sản xuất thêm loại xi măng trắng. Đây là mặt hàng chiến lược góp phần để Nhà máy vượt qua khó khăn trước mắt và tạo thế ổn định, phát triển lâu dài.

Năm 1996, sau gần 100 năm hoạt động, trải qua 2 cuộc chiến tranh, mang trên mình nhiều thương tích nặng nề, máy móc thiết bị lạc hậu, cũ kỹ, gây ô nhiễm môi trường nghiêm trọng, Xi măng Hải Phòng đứng trước thách thức phải đóng cửa Nhà máy.

Trước thực tế đó, ghi nhận những công lao mà tập thể CBCNV Nhà máy đã đóng góp trong quá trình bảo vệ và kiến thiết Đất nước, thấu cảm ý nguyện của công nhân xi măng Hải Phòng cần giữ gìn “cái nôi” của ngành xi măng Việt Nam, Đảng và Nhà nước đã quan tâm đồng ý đầu tư xây dựng Nhà máy Xi măng Hải Phòng (mới). Ngày 29/11/1997, Thủ tướng Chính phủ đã có Quyết định số 1019/QĐ-TTg cho phép Công ty Xi măng Hải Phòng xây dựng Nhà máy mới với công nghệ hiện đại, đảm bảo môi trường tại Trảng Kênh, thị trấn Minh Đức, huyện Thủy Nguyên bên cạnh dòng sông Bạch Đằng lịch sử.

Đ/c Nguyễn Tấn Dũng, Ủy viên Thường vụ Bộ chính trị, Trưởng ban Kinh tế Trung ương kiểm tra mặt bằng để quyết định đầu tư xây dựng Nhà máy XMHP (mới) ngày 26/3/1997

Quyết định số 1019/TTg, ngày 29/11/1997 của Thủ tướng Chính phủ về việc đầu tư dự án Nhà máy Xi măng Hải Phòng (mới)

Giai đoạn IV: (1975 - 2005)

Đ/c Nguyễn Văn Lực - Giám đốc Công ty cùng các cán bộ ban, ngành liên quan kiểm tra hiện trường dự án tại Trảng Kênh, năm 1997 ▶

◀ Ngày 28/2/1998, Ban Quản lý Dự án Nhà máy Xi măng Hải Phòng (mới) được thành lập. Từ đây, bắt đầu công cuộc chuyển đổi sản xuất, di chuyển Nhà máy ra khỏi đô thị, hay còn gọi là "Rông lộn xác".

Đ/c Nguyễn Đình Chinh, Tổng Giám đốc Tổng Công ty Công nghiệp Xi măng Việt Nam phát biểu tại hội nghị tiền đấu thầu thiết bị xây dựng Nhà máy XMHP (mới)

Biểu tượng Con Rồng tại Hội nghị tiền đấu thầu thiết bị xây dựng Nhà máy XMHP (mới)

Lễ mở thầu gói thầu cầu qua Sông Thái thuộc dự án Nhà máy XMHP (mới)

Lễ ký hợp đồng cung cấp vật tư - Dịch vụ kỹ thuật thuộc Dự án Xây dựng Nhà máy XMHP (mới)

Giai đoạn IV: (1975 - 2005)

Cùng thời điểm này, là các dự án chuyển đổi được thực hiện hiệu quả:

Thành lập Xí nghiệp Vận tải - Sửa chữa thủy (nay là Công ty CP Thương mại dịch vụ Vận tải Xi măng Hải Phòng).

Thành lập Xí nghiệp Bao bì xi măng (nay là Công ty Cổ phần Vicem Bao Bì Hải Phòng).

Thành lập Trường Công nhân kỹ thuật xi măng (nay là Trường Trung cấp nghề kỹ thuật xi măng).

Ngày 25/12/2002, Nhà máy Xi măng Hải Phòng (mới) được khởi công xây dựng trên mặt bằng của Xí nghiệp đá Tràng Kênh, thị trấn Minh Đức, huyện Thủy Nguyên, Hải Phòng. Tổng mức đầu tư cho Dự án là 208,68 triệu USD, với công nghệ hiện đại của Hãng F.L.Smith Vương quốc Đan Mạch, công suất 1,4 triệu tấn xi măng/năm.

Chủ tịch nước Trần Đức Lương và các đồng chí lãnh đạo Bộ Xây dựng, thành phố Hải Phòng, Tổng Công ty công nghiệp Xi măng Việt Nam dự Lễ khởi công xây dựng Nhà máy Xi măng Hải Phòng (mới), ngày 25/12/2002

Giai đoạn IV: (1975 - 2005)

Trong quá trình xây dựng, rất nhiều khó khăn trở ngại đã phát sinh: Cần phải xử lý hơn 1.000 cọc khoan nhồi có chiều dài từ 30 đến 60 m qua nhiều lớp đất, đá và hang caster khi thi công móng cọc. Nhà máy đã cùng các bên liên quan tìm biện pháp khắc phục hiệu quả.

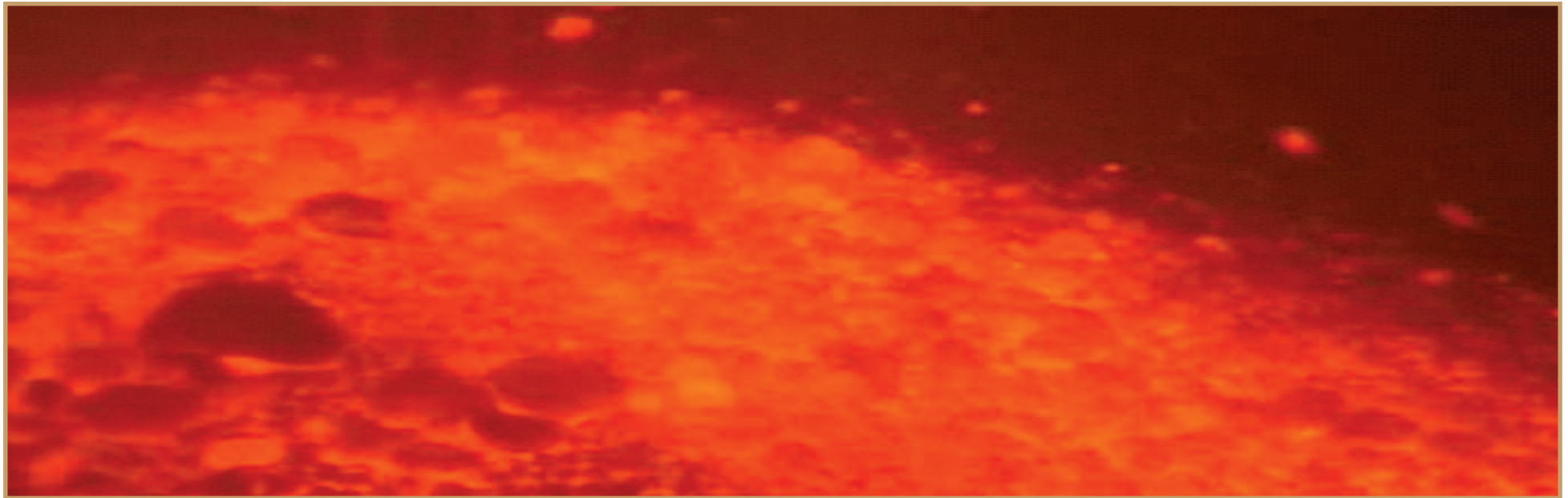

Hoàn thành lắp đặt hệ lò nung và nghiền liệu tháng 5/2005

Giai đoạn IV: (1975 - 2005)

Hồi 11 giờ 30 phút, ngày 30/11/2005, mẻ Clinker đầu tiên của Nhà máy mới ra lò, đạt chất lượng tốt, đánh dấu bước ngoặt mới, sự phát triển mới của Xi măng Hải Phòng

Ngày 10/12/2005, Công ty đã tổ chức lễ chuyển lửa lò nung và khánh thành công đoạn sản xuất Clinker tại Nhà máy Xi măng Hải Phòng mới.

10 giờ 15 phút sáng ngày 24/01/2006 Công ty chính thức dừng hệ thống Lò nung tại Nhà máy cũ. “Trái tim” của Nhà máy đã hoàn thành sứ mệnh lịch sử của mình sau 107 năm miệt mài đổ lửa.

Phát huy truyền thống “Đoàn kết, Kiên cường, Sáng tạo” với thế và lực mới, Công ty chính thức bước vào giai đoạn lịch sử mới, tiếp tục đưa Xi măng Hải Phòng phát triển bền vững.

Lễ chuyển lửa lò nung giữa hai thế hệ

Các đồng chí lãnh đạo Thành phố và lãnh đạo Công ty bấm nút dừng lò nung tại Nhà máy cũ

Giai đoạn IV: (1975 - 2005)

Thời điểm bắt đầu sản xuất tại Nhà máy mới, một lần nữa các phong trào thi đua sôi nổi của công nhân và trí tuệ, khí thế của tuổi trẻ Xi măng được phát huy. Những khẩu hiệu thi đua như: “*Mỗi người làm việc bằng hai để cho Nhà máy sớm mai hoàn thành*”, “*Tuổi trẻ trí tuệ sức dư, quyết tâm sản xuất quý tư ra lò*”... đã tiếp thêm ngọn lửa nhiệt huyết cho mỗi cán bộ công nhân viên. Những công trình được thực hiện, những đề tài được nghiệm thu, những sáng kiến được đề xuất... đã chứng minh cho sự nỗ lực và sức sáng tạo không ngừng của người công nhân Xi măng.

Giai đoạn V (2006 - 2019)

Chuyển đổi sản xuất thành công tại Nhà máy mới, tham gia vào sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa của ngành, thành phố và đất nước

Nghị quyết Đại hội Đại biểu Đảng bộ Công ty lần thứ XXXI (nhiệm kỳ 2015 - 2020) đã chỉ rõ: "Tập trung các nguồn lực phát triển và mở rộng sản xuất, đẩy mạnh các phong trào thi đua, lấy lực lượng các tổ chức đoàn thể làm nòng cốt, ứng dụng các tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất, tinh gọn bộ máy và sắp xếp nhân lực hợp lý..."

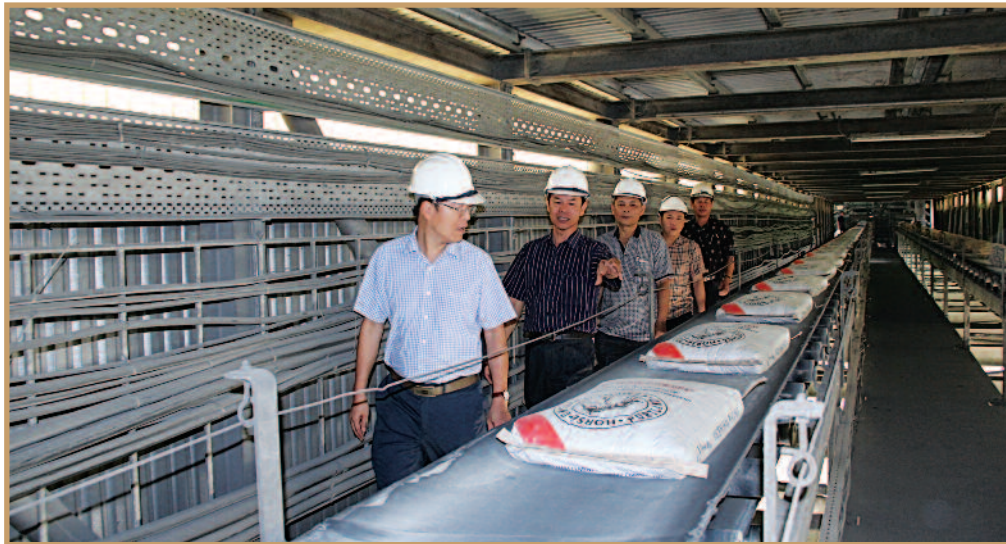

Đồng chí Lê Văn Thành - Phó Bí thư Thành ủy - Chủ tịch UBND Thành phố tới dự và chỉ đạo Đại hội

Giai đoạn V: (2006 - 2019)

Các công đoạn sản xuất xi măng

*Lãnh đạo Công ty
kiểm tra công tác xuất hàng*

Giai đoạn V: (2006 - 2019)

Sản phẩm xi măng Hải Phòng vinh dự được Thành phố lựa chọn để cung ứng cho các chương trình:

- Nông thôn mới (theo kế hoạch chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới của Thành phố).
- Cải tạo nâng cấp hè, đường, ngõ, xóm các quận nội thành (theo Nghị quyết số 05/2018/NQ-HĐND ngày 12/7/2018 của HĐND Thành phố).
- Hỗ trợ xây mới, sửa chữa nhà ở đối với hộ gia đình người có công với cách mạng gặp khó khăn về nhà ở (theo Nghị quyết số 32/2018/NQ-HĐND ngày 10/12/2018 của HĐND Thành phố).

Lễ ký kết hợp đồng gia công Xi măng Vicem Hải Phòng tại Vicem Sông Thao

Lãnh đạo Tổng Công ty Công nghiệp Xi măng Việt Nam dự lễ xuất hàng mang nhãn hiệu Xi măng Vicem Hải Phòng tại Vicem Sông Thao

MỘT SỐ HÌNH ẢNH CỦA CLB BÓNG ĐÁ XI MĂNG HẢI PHÒNG

MỘT SỐ HÌNH ẢNH PHONG TRÀO VĂN HÓA VĂN NGHỆ, THỂ DỤC THỂ THAO VÀ CÁC HOẠT ĐỘNG ĐOÀN THỂ

Giai đoạn V: (2006 - 2019)

MỘT SỐ HOẠT ĐỘNG CỦA LỰC LƯỢNG TỰ VỆ VÀ HỘI CỰU CHIẾN BINH CÔNG TY

MỘT SỐ HOẠT ĐỘNG THI ĐUA KHEN THƯỞNG VÀ VĂN HÓA DOANH NGHIỆP

Hàng năm Công ty tổ chức biểu dương, khen thưởng các tập thể, cá nhân điển hình tiên tiến. Đặc biệt từ nhiều năm qua công ty duy trì hình thức vinh danh khen tặng danh hiệu Rồng Vàng, Rồng Bạc, Rồng Đồng đối với các đơn vị hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ. Đây là văn hóa tôn vinh mang bản sắc riêng của Vicem Hải Phòng

Hàng năm, Công ty đều tổ chức tiếp xúc, tặng quà và vinh danh các cán bộ công nhân viên có đủ 25 năm công tác và chuẩn bị nghỉ hưu. Đây là một trong những nét đẹp văn hóa doanh nghiệp của Vicem Hải Phòng

Giai đoạn V: (2006 - 2019)

Lãnh đạo Công ty biểu dương các tổ đội sản xuất và động viên tặng quà các tập thể, cá nhân

MỘT SỐ HOẠT ĐỘNG AN SINH XÃ HỘI

Bên cạnh việc đẩy mạnh hoạt động sản xuất kinh doanh, chăm lo đời sống vật chất, tinh thần cho cán bộ công nhân viên, Công ty còn tích cực tham gia công tác an sinh xã hội, nhân đạo từ thiện với nguồn kinh phí hằng năm từ 3,5 đến 4 tỷ đồng.

Đoàn cán bộ Công ty thăm và tặng quà các chiến sĩ và nhân dân Huyện đảo Trường Sa, năm 2014

Lãnh đạo Công ty tặng quà Mẹ Việt Nam Anh hùng tại huyện Tiên Lãng

Công ty tặng xi măng xây nhà tình nghĩa cho nạn nhân chất độc da cam tại Xã Minh Tân, năm 2014

Giai đoạn V: (2006 - 2019)

Hàng năm, Công ty đã khởi xướng và kêu gọi các nhà cung ứng và hệ thống nhà phân phối Xi măng Hải Phòng cùng tham gia chương trình “Xuân yêu thương, Tết sum vầy” để trao tặng quà Tết cho những gia đình có hoàn cảnh khó khăn tại các địa bàn Công ty tiêu thụ sản phẩm

Công ty đón nhận danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân, năm 1996

Lễ đón nhận Huân chương Độc lập hạng Nhất, năm 1999

Lễ đón nhận Huân chương Hồ Chí Minh, năm 2009

Tổng Công ty Công nghiệp Xi măng Việt Nam tặng cờ thi đua cho Công ty

NHỮNG PHẦN THƯỞNG CAO QUÝ

Giai đoạn V: (2006 - 2019)

Hướng tới kỷ niệm 120 năm Xi măng Hải Phòng, Công ty đã tổ chức sang Pháp để tìm lại dấu tích xưa, tìm đến 3 địa chỉ: Công ty Xi măng Portland nhân tạo Đông Dương tại Paris và đến Thư viện Quốc gia Pháp tìm những tư liệu về Nhà máy Xi măng Hải Phòng.

Địa chỉ: Số 65 Rue de la Victoire, Paris - nơi từng là Trụ sở Công ty Xi măng Portland nhân tạo Đông Dương (sau tháng 9/1899 đến 1911)

SOCIÉTÉ
 des Ciments Portland artificiels
 DE L'INDOCHINE
 Société anonyme au capital de 1.500.000 francs
 Siège social : 65, rue de la Victoire, Paris
 (L'Écho des mines et de la métallurgie, 14 septembre 1899)
 La Société des Ciments Portland artificiels de l'Indo-Chine vient d'être constituée au capital de 1.500.000 francs. Elle construit à Haiphong, tête de ligne des Chemins de fer du Tonkin et du Yunnan, ville qui est appelée à devenir un port très important d'Extrême-Orient, une usine qui sera capable de fournir 30.000 tonnes de ciment et chaux hydraulique. C'est plus que n'en consommera l'Indo-Chine, mais la société s'est organisée dès maintenant pour exporter ces produits dans tous les pays limitrophes, ainsi qu'à Java, Sumatra, Bornéo et les Philippines.

Địa chỉ: Số 33 Rue Joubert, Paris - nơi từng là Trụ sở Công ty Xi măng Portland nhân tạo Đông Dương (từ 10/07/1899 đến tháng 9/1899)

Địa chỉ: Số 1 Rue de Stockholm. Paris, nơi từng là Trụ sở Công ty Xi măng Portland nhân tạo Đông Dương từ năm 1911

CEMENTS PORTLAND ARTIFICIELS DE L'INDOCHINE
 Siège social : à Paris, 1, rue de Stockholm.
 Assemblée générale ordinaire du 26 mai 1911
 (Le Recueil des assemblées générales, 4 janvier 1912)

CONSEIL D'ADMINISTRATION
 MM. Henri Noack-Bollus, président honoraire; Edouard Candiot, président; Raymond Ferrant, J. Guilhaumat, membres du comité de direction; J. Cèren, Eugène Engel, Emile Marchegay, Louis Marchegay.
 Secrétaire général: M. Ch. Thomann, ingénieur des arts et manufactures.
 Commissaire: M. Lespagnol de la Trémaye.
 Commissaire suppléant: M. Eugène Sée.

Chương trình “Xi măng Hải Phòng - Ngày trở về”

Trong chuỗi các hoạt động kỷ niệm 120 năm ngày thành lập Xi măng Hải Phòng, Công ty đã tổ chức chương trình “Xi măng Hải Phòng - Ngày trở về” với 10 đoàn, đón hơn 1.500 cán bộ, công nhân viên đã từng công tác tại Xi măng Hải Phòng về thăm Công ty. Đây là một trong những nét đẹp văn hóa doanh nghiệp nhằm phát huy truyền thống “Đoàn kết - Kiên cường - Sáng tạo”, là nguồn động lực tiếp lửa cho Xi măng CON RỒNG tiếp tục bay cao hơn nữa.

Công nhân Phạm Văn Bồng (bên phải) là một trong hai công nhân năm xưa bù ngủ tưới nước khi lò dừng hoạt động, ngày 24/01/2006

Ông Phạm Văn Bồng trong ngày về thăm Nhà máy sau 13 năm (ngày 23/3/2019)

Triển lãm ảnh “120 năm Xi măng Hải Phòng với ngành công nghiệp thành phố Cảng”

Trong 11 ngày (15/5 - 25/5/2019), Công ty đã tổ chức triển lãm ảnh “Xi măng Hải Phòng với ngành công nghiệp thành phố Cảng” tại quảng trường Nhà hát thành phố. Triển lãm đã thu hút đông đảo các thế hệ cán bộ, công nhân viên Xi măng Hải Phòng, người dân và du khách đến tham quan, thưởng lãm.

Lễ kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Đảng bộ Công ty Xi măng Vicem Hải Phòng (15/8/1929 - 15/8/2019)

Đồng chí Lê Văn Thành - Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Thành ủy,
Chủ tịch HĐQT thành phố Hải Phòng dự lễ kỷ niệm

Đồng chí Nguyễn Văn Quang - Ủy viên Thành ủy
Bí thư Đảng ủy Công ty đọc diễn văn kỷ niệm

Đảng bộ Công ty được Thành ủy
tặng Bức trường
“Đoàn kết - Kiên cường -
Đổi mới - Sáng tạo - Hiệu quả”

Một số hoạt động kỷ niệm 90 năm thành lập Chi bộ Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đầu tiên của cả nước, tháng 6/2019

Đúng dịp kỷ niệm 62 năm ngày Bác Hồ về thăm Nhà máy Xi măng Hải Phòng (30/5/1957 - 30/5/2019), công trình đền thờ Bác Hồ mà tập thể CBCNV ngành Xi măng chung tay xây dựng đã được hoàn thành tại chính nơi xưa Bác về thăm công nhân. Ngôi đền tọa lạc nghiêm cẩn và trang trọng như một minh chứng cho tấm lòng biết ơn vô hạn, sự tôn quý và niềm tự hào của tập thể CBCNV ngành Xi măng đối với Bác, là nơi gửi gắm niềm tin tâm linh, tín ngưỡng về sự tưởng nhớ của toàn thể nhân dân, du khách đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu.

Mặt bằng Nhà máy Xi măng Hải Phòng cũ, nay đã trở thành Khu đô thị hiện đại bậc nhất Thành phố. Hiện nay, VICEM đang xây dựng Nhà truyền thống ngành Xi măng Việt Nam trên diện tích 5.127m², (gồm: Đền thờ Bác Hồ, nhà trưng bày hiện vật, khu sân vườn và hiện vật ngoài trời).

Logo Xi măng Hải Phòng trước năm 2011

TÊN GỌI CỦA XI MĂNG HẢI PHÒNG QUA CÁC THỜI KỲ

- Từ năm 1899 - 1955: Công ty Xi măng Portland nhân tạo Đông Dương.
- Từ tháng 10/1955 - 1960: Xí nghiệp Quốc doanh Xi măng Hải Phòng.
- Từ 1960 - 1993: Nhà máy Xi măng Hải Phòng.
- Từ 1993 - 2011: Công ty Xi măng Hải Phòng.
- Từ 2011 đến nay: Công ty TNHH Một thành viên Xi măng Vicem Hải Phòng.

Logo Vicem Hải Phòng từ năm 2011- 2018

Logo Vicem Hải Phòng từ tháng 10/2019

Một số công trình trọng điểm, tiêu biểu của đất nước và thành phố Hải Phòng sử dụng sản phẩm xi măng Hải Phòng

Bảo tàng Hồ Chí Minh

Thủy điện Thác Bà

Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh

Cầu Thăng Long

Thủy điện Hòa Bình

(Ảnh: Sưu tầm từ internet)

Cảng hàng không quốc tế Cát Bi

Cầu vượt biển Đình Vũ - Cát Hải

Đường cao tốc Hải Phòng - Hà Nội

CÁC ĐỒNG CHÍ BÍ THƯ CHI BỘ VÀ ĐẢNG BỘ CÔNG TY QUA CÁC THỜI KỲ

Đ/c Trần Văn Điều
(1930)

Đ/c Nguyễn Hữu Chính
(Diên) (1946)

Đ/c Bùi Đình Đồng
(1939-1939; 1971-1973)

Đ/c Ngô Thúc
(1961 -1965)

Đ/c Trần Văn Thúc
(1980-1984)

Đ/c Phan Thù
(1974-1979)

Đ/c Đàm Mạnh Hồng
(1985-1986)

Đ/c Trần Ngọc Lan
7/1987 - 3/1989

Đ/c Nguyễn Đình Chính
3/1989 - 3/1994

Đ/c Nguyễn Văn Lục
8/1994 - 10/2001

Đ/c Nguyễn Văn Hạnh
12/2001 - 7/2002

Đ/c Bùi Quang Hưng
10 - 12/2001;
7/2002 - 5/2009

Đ/c Lê Văn Thành
5/2009 - 8/2010

Đ/c Nguyễn Văn Quang
8/2010 - 7/2015;
8/2015 - đến nay

CÁC ĐỒNG CHÍ CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG THÀNH VIÊN CÔNG TY TỪ NĂM 2011 ĐẾN NAY

Đ/c Lý Tân Huệ
6/2011 - 3/2014

Đ/c Cái Hồng Thu
4/2014 - 12/2015

Đ/c Đinh Quang Dũng
01/2016 - 4/2019

Đ/c Đào Việt Dũng
5/2019 - đến nay

CÁC ĐỒNG CHÍ GIÁM ĐỐC, TỔNG GIÁM ĐỐC CÔNG TY QUẢ CÁC THỜI KỲ

Đ/c Bùi Đình Đồng
1955 - 1958

Đ/c Ngô Thức
1959 - 1963

Đ/c Nguyễn Vinh
1964 - 1968

Đ/c Nguyễn Văn Mẫn
1969 - 1970

Đ/c Bùi Đình Đồng
1971 - 1973

Đ/c Lê Quốc Tuấn
1974

Đ/c Hà Văn Ban
1974

Đ/c Nguyễn Văn Thiện
1975 - 1978

Đ/c Tạ Hữu Bàn
1979 - 1986

Đ/c Trần Ngọc Ý
9/1986 - 12/1986

Đ/c Trần Ngọc Lan
1/1987 - 3/1987

Đ/c Nguyễn Đình Chinh
4/1987 - 2/1994

Đ/c Nguyễn Văn Lực
3/1994 - 5/2001

Đ/c Nguyễn Văn Hạnh
6/2001 - 5/2002

Đ/c Ngô Văn Tỏa
6/2002 - 11/2005

Đ/c Lê Văn Thành
12/2005 - 4/2010

Đ/c Trần Duy Sơn
8/2010 - 6/2014

Đ/c Mai Hồng Hải
7/2014 đến nay

DANH SÁCH THƯ KÝ VÀ CHỦ TỊCH CÔNG ĐOÀN CÔNG TY QUA CÁC THỜI KỲ

STT	Họ và tên	Thời gian	Ghi chú
1	Nguyễn Văn Sanh	1946-1949	Thư ký
2	Đồng chí Quynh	1949-1951	
3	Trần Lê	1951-1954	
4	Nguyễn Dân	1955-1958	
5	Đồng chí Mẫn		Quyền TK
6	Nguyễn Ngu		
7	Nguyễn Văn Linh	1973-1975	
8	Phạm Văn Trọng	1975-1977	
9	Đàm Mạnh Hồng	1977-1984	
10	Bùi Quang Nhâm	1984-1985	
11	Phạm Văn Thêm	1985-2000	Chủ tịch
12	Chu Đức Tảng	2001-2007	
13	Phạm Minh Đức	2007-2009	
14	Bùi Văn Thịnh	2009-4/2019	
15	Đặng Thế Minh	5/2019 đến nay	

DANH SÁCH BÍ THƯ ĐOÀN THANH NIÊN CÔNG TY QUA CÁC THỜI KỲ

STT	Họ và tên	Thời gian	Ghi chú
1	Nguyễn Nghi	1955	Trưởng ban Cán sự
2	Văn Năng	1956	
3	Tô Thanh	1957	
4	Nguyễn Anh Đề	1958-1961	Bí thư
5	Nguyễn Văn Sơ	1961-1963	
6	Hoàng Ngọc Trì	1963-1971	
7	Trịnh Hanh	1971-1975	
8	Hoàng Quang Thiều	1975-1977	
9	Đặng Văn Mắm	1977-1981	
10	Phạm Hồng Sơn	1981-1984	
11	Trần Thị Sinh	1984-1991	
12	Lê Văn Nhã	1991-1998	
13	Phạm Minh Đức	1998-2002	
14	Bùi Văn Thịnh	2002-2007	
15	Hồ Thắng	2007-2009	
16	Nguyễn Phú Toàn	2009-2011	
17	Đặng Thế Minh	2011-4/2019	
18	Nguyễn Tuấn Linh	5/2019 đến nay	

TRÍCH MỘT SỐ HỒI KÝ CỦA CÁC ĐỒNG CHÍ TỪNG CÔNG TÁC VÀ HOẠT ĐỘNG TẠI CHI BỘ XI MĂNG HẢI PHÒNG

HỒI KÝ

Hồi ký của đồng chí Trần Văn Điều (Điều con)
Bí thư Chi bộ Xi măng Hải Phòng năm 1930

Hồi ký của đồng chí Phạm Đường, Ngô Kim Tài, Phạm Văn Tuyển
Ngày 19 tháng 4 năm 1963

Hồi ký của các đồng chí Phạm Đường, Ngô Kim Tài, Phạm Văn Tuyển

Hồi ký của đồng chí Trần Văn Điều (Điều con)
Bí thư Chi bộ Xi măng Hải Phòng năm 1930

Hồi ký của các đồng chí Phạm Đường, Ngô Kim Tài, Phạm Văn Tuyển

Các sáng tác
VỀ ĐẤT VÀ NGƯỜI
Xi măng Hải Phòng

Công nhân Xi măng Hải Phòng đấu tranh giữ máy

PHẠM KHẮC HỘI

Khu tập thể Xi măng, An Dương, Hải Phòng

Theo quyết định của trên, việc đưa cán bộ vào nội thành hoạt động gây cơ sở là rất bức thiết.

Năm 1947, Liên tỉnh Hải Kiến tách làm hai: Thành phố Hải Phòng, tỉnh Kiến An. Tôi được phân công về thành phố Hải Phòng do đồng chí Vũ Hạnh làm Thành đội trưởng. Khu chỉ thị cho Thành đội bằng mọi cách đưa cán bộ vào nội thành. Trước khi vào nội thành hoạt động, tôi được phân công về huyện Thủy Nguyên công tác, huyện giao tôi cho đồng chí Hành xã đội trưởng Dương Quan gây cơ sở sang Hải Phòng. Đồng chí Hành vận động bà cai Ty nhận tôi làm con để che mắt địch. Bà cai ty có cô cháu dâu là đầm lai đánh máy ở phòng nhì cho thằng quan Tây. Vì vậy trong công tác tôi có thuận lợi, tôi vận động bà sang Hải

Phòng nói với cô cháu dâu lấy giấy đầy đủ cho một số cán bộ vào nội thành hoạt động hợp pháp. Tôi ở nhà anh Thừa, ấp Phán Đạt xã Phả Lễ. Sau Thừa đi lính cho địch ở đồn Đèo. Thừa chỉ điểm bắt, trong lúc tôi dẫn các đồng chí ở ngoài vào liên lạc với những người quen ở chợ Sắt. Hôm ấy tên Thừa cùng năm tên lính sang chợ chơi. Thừa nhìn thấy chúng tôi, hô “Bắt!” Trong lúc kháng cự, chúng bắt được tôi, còn các đồng chí khác chạy được. Chúng đưa tôi về phòng nhì tra tấn, nhưng tôi không khai báo. Chúng giam tôi ba tháng rồi thả ra. Ra tù tôi được phân công về quận Bạch Đằng làm khu đội trưởng, đến tháng 11/1950 tôi bị bắt tại nơi ở, do có chỉ điểm. Trong những ngày bị giam ở đề lao Hải Phòng, chúng không khai thác được tài liệu gì nên tôi được tha.

Năm 1953, tôi chuyển sang công tác Công đoàn, tôi được giới thiệu ra khu căn cứ cửa “Phó Rèn” (Bí danh Liên hiệp Công đoàn) tại huyện Quỳnh Côi, tỉnh Thái Bình. Người đầu tiên mà tôi gặp là anh Nguyễn Hoàng. Anh Hoàng còn rất trẻ, mới ngoài hai mươi tuổi, phụ trách văn phòng ông Phó Rèn. Sau khi hỏi kỹ về quá trình hoạt động của tôi và tình hình cơ sở do tôi phụ trách, anh Hoàng giới thiệu tôi với anh Nguyễn Dần (Nguyên Bí thư Thành ủy Hải Phòng). Anh Dần phụ trách huấn luyện của Phó Rèn. Một thầy, một trò, qua anh Dần, tôi đã nắm được những nhận thức cơ bản về vai trò, nhiệm vụ và phương pháp hoạt động của tổ chức Công đoàn trong vùng địch tạm chiếm. Trước khi trở về nội thành, theo nguyên tắc, tôi gặp lại anh Hoàng, anh đãi tôi một bữa chén chia

tay. Sáng sớm hôm sau, anh tiễn tôi lên một đoạn đường làng và nhắc tôi những điều cần thiết. Thật khác với những cán bộ quân sự: năng nổ, táo bạo, sôi nổi, những người con của cụ Phó Rền rất ít lời, trầm tĩnh nhưng cũng rất thân tình...

Theo Hiệp định Giơ-ne-vơ đã ký kết, Công đoàn Hải Phòng chỉ thị cho các Công đoàn cơ sở vận động anh chị em công nhân các Xí nghiệp, Nhà máy giữ và cất giấu máy móc để khi ta về tiếp quản tiếp tục sản xuất. Gần ngày tiếp quản thành phố, bọn chủ gặp nhiều khó khăn về sản xuất, chủ trương của ta là phải đấu tranh hợp pháp giữ máy móc và yêu cầu bọn chủ ở lại tiếp tục sản xuất. Được sự chỉ đạo của Công đoàn Hải Phòng, tôi và các đồng chí Trần Lê, Phạm Văn Long, Thắng vận động công nhân Nhà máy xi măng, nhân dân ở các phố kéo vào Nhà máy như nước vỡ bờ đấu tranh với bọn chủ. Công đoàn đã phân công đồng chí Lê phụ trách hành chính, cử hai đồng chí đọc bản đề nghị của anh chị em công nhân, yêu cầu chủ không

chuyển máy móc và ở lại làm việc. Đồng chí Sớm đọc bản tiếng Việt, đồng chí Tiến đọc bản tiếng Pháp, tôi phụ trách về chụp ảnh, đồng chí Thắng phụ trách khối nhân dân ở phố vào hưởng ứng cuộc đấu tranh. Đồng chí Thế là con ông Lê Đình Tèo, chủ thầu, đem ô tô của nhà để ở cổng Nhà máy thường trực, nếu địch khủng bố, anh em có bị thương thì đưa sang nhà thương buộc chúng phải chữa và cũng là những nhân chứng sống, tố cáo với Ủy ban Quốc tế giám sát thi hành hiệp định Giơ-ne-vơ và công luận rằng: Chủ và bọn nhà binh vi phạm Hiệp định, đàn áp khủng bố phá hoại máy để công nhân đói khổ, thất nghiệp. Cuộc điều đình thực ra là cuộc đấu lý không xong, chủ nhất định cho cảnh binh, mật thám, lính Tây kéo sang Nhà máy để bao vây, khủng bố tinh thần đoàn biểu tình. Anh chị em công nhân vẫn giữ đội ngũ đấu tranh. Bọn chúng thấy anh em công nhân hô các khẩu hiệu ngày càng to, cuối cùng phía chủ phải hứa với anh em công nhân và nhân dân, không tháo dỡ di chuyển máy nữa. Chủ sẽ

gặp thương lượng với Chính phủ Việt Minh về chuyện bàn giao, tiếp nhận Nhà máy như thế nào. Bọn lính Tây, cảnh binh, công an cũng trở về thành phố...

Cuối cùng cuộc đấu tranh của ta đã hoàn toàn thắng lợi. Phương tiện, thiết bị máy móc chủ không đem đi được. Anh em công nhân Xi măng nô nức đón chờ ngày Hải Phòng giải phóng.

Sau những ngày tiếp quản Nhà máy, tôi lại trở về làm công nhân khôi phục Nhà máy và tham gia công tác Công đoàn cơ sở. Tôi lại gặp các anh Nguyễn Dần và Nguyễn Hoàng được cấp trên cử về lãnh đạo Công đoàn Nhà máy. Gặp nhau sau ngày chiến thắng tay bắt, mặt mừng ôn lại những kỷ niệm vui đến trào nước mắt.

Mới ngày nào gặp nhau trên đất Thái Bình, vậy mà đã gần bốn chục năm. Anh Dần và anh Hoàng giờ đây đã qua tuổi lên lão “Lục tuần”. Còn tôi đã bước vào tuổi “Cổ lai hy”. Tỉnh thoảng gặp lại nhau, tình vẫn bền chặt, son sắt không hề phai nhạt.

NGÀY TRỞ VỀ

NGUYỄN DẪN

Nguyên thư ký Công đoàn Nhà máy, Nguyên Bí thư Thành ủy, Chủ tịch UBND thành phố Hải Phòng

Ôi thành phố thân yêu. Cuộc hành trình gần một tháng ròng, bụng đói, người mệt rã rời, nhưng cứ phải đi. Rồi những đêm thức trắng đào hầm bí mật, những trận địch vây càn, hai anh em ẩn chung một hầm. Sự sống chia đôi, cái chết nếu chẳng may ập đến cũng chia đôi. Dù gian khổ, song chúng tôi vẫn đinh ninh tin tưởng vào cuộc trường kỳ kháng chiến nhất định sẽ thắng lợi, sẽ có ngày trở về Hải Phòng. Và giờ đây, con tàu đang đưa tôi về Hải Phòng dù chưa phải là ngày cùng đoàn quân ta về giải phóng thành phố. Song, tôi và các đồng chí trong phái đoàn đang hiện diện, tiến vào Hải Phòng. Sự thật mà cứ như trong mơ. Chỉ còn hơn 60 ngày nữa thôi, Hải Phòng và cả miền Bắc sẽ

không còn một bóng quân thù. Hơn 60 ngày nữa, những trận giao tranh quyết liệt, phức tạp sẽ diễn ra, không phải bằng súng chọi súng mà bằng sức mạnh, trí tuệ và lý lẽ của nhân dân Hải Phòng đập tan mọi âm mưu, hành động phá hoại của kẻ thù. Gần 240 ngày qua, ta đã đấu tranh thắng lợi ở Nhà máy điện Cửa Cấm, Công chính, Hỏa xa, Máy nước, Nhà thương, Vườn hoa, Lục lộ, Cảng, Xi măng, Hải Đăng và nhiều nơi khác. Bọn quan thầy Mỹ, bọn thực dân hiếu chiến và bọn tay sai phản động cay cú, lộng lộn, chưa chịu từ bỏ dã tâm biến Hải Phòng thành một thành phố chết, không điện, không nước, hệ thống đèn biển từ đảo Long Châu đến đảo hòn Dấu sẽ tắt ngấm, cần cầu, đầu máy, toa

xe lửa, tàu hoa tiêu bị lấy đi, Nhà máy Xi măng và một số xí nghiệp khác bị lấy hết những máy móc, phụ tùng thiết bị tốt, cái gì không thể lấy đi được thì phá, những chuyên viên, cai, thợ giỏi sẽ di cư vào Nam, nạn thất nghiệp đầy đường, rác rưởi ngập ngụa, cầu cống sập đổ, thành phố điêu tàn, hỗn loạn. Dù đã thất bại cay đắng nhiều phen nhưng chúng vẫn chưa chịu rút ra những bài học cần thiết. Nhân dân Hải Phòng sẽ không chịu khoanh tay ngồi yên để kẻ thù làm mưa, làm gió. Từ lâu, lịch sử Hải Phòng, được sự lãnh đạo của Đảng, đội ngũ công nhân Hải Phòng luôn luôn gương cao ngọn cờ tiên phong cùng nhân dân đã và đang quyết chiến, quyết thắng trong những trận giao tranh cuối cùng.

Con tàu vẫn trườn mình trên đường ray xuôi Hải Phòng. Đến Hải Dương đoàn chúng tôi xuống ga, lên ô tô đi thẳng tới ga Phạm Xá. Người của đối phương đã chờ ở ranh giới tạm thời, đưa đoàn ta vào nội thành. Càng gần tới Hải Phòng, làng xóm, cảnh vật hai bên đường càng xơ xác, tiêu điều. Cam Lộ, An Lạc, An Trì... đây rồi. Quê hương chôn rau, cắt rốn của tôi đây rồi. Vườn ruộng bỏ hoang, lau sậy, cỏ lác mọc um tùm. Những nền nhà bị cỏ dại, rêu phong che lấp. Anh chị em, bà con làng xóm thân thiết đâu cả rồi?

Chủ xi măng bố trí cho đoàn chúng tôi ở tại ngôi biệt thự trong khu vực nhà máy khá đầy đủ tiện nghi. Một gia đình người cai được chủ giao cho việc lo cơm nước cho đoàn. Anh chị em công nhân và bà con hàng phố quanh đây nhìn chúng tôi với ánh mắt, nụ cười đầy thiện cảm. Một số cán bộ cơ sở Xi măng mỉm cười, nhìn tôi. Chúng tôi ngầm hiểu nhau. Một chị lao công quét dọn ngôi biệt thự

chúng tôi ở, nói nhỏ với tôi: “Tin anh và phái đoàn vào, anh 004 đã báo cáo cho anh Trần Lê biết những việc cơ sở phải làm rồi. Các anh cứ yên tâm. Đề phòng bọn “chó” bám sát các anh”.

Sáng hôm sau, theo lệnh chủ, viên kỹ sư người Pháp dẫn đoàn đi thăm các phân xưởng. Các kỹ sư và chuyên viên kỹ thuật của ta xem xét rất tỉ mỉ. Tên “chó” vẫn bám sát đoàn. Một sơ sở là công nhân thợ lò nung rỉ tai tôi: “Cho lệnh khử”. Tôi nhắc: “Chớ manh động. Không cần khử, chỉ cần cảnh cáo, đuổi cổ nó đi”. Đoàn vừa ra khỏi buồng lò, một viên gạch chịu lửa rơi suýt trúng đầu tên “chó”. Đoàn vào buồng máy nghiền, tên “chó” liền bám theo. Một viên bi nghiền thép, bằng nắm tay, rơi trúng bàn chân hắn. Hắn ngồi thụp xuống, nhăn nhó ôm chân. Phúc cho hắn, đi giày đinh chứ không đập nát bàn chân rồi. Buổi chiều, đoàn đến các phân xưởng cơ khí, tuốc bin. Không thấy bóng dáng thằng

“chó” bám theo. Đến đâu, anh em công nhân đều thắc mắc, hỏi tôi. Chủ, một mặt tung tin sẽ ở lại làm ăn với ta, một mặt, thúc cai bắt công nhân đóng rất nhiều hòm gỗ to, nhỏ để đựng máy, phụ tùng. Tăng thêm lính Âu Phi, ngày đêm gác phân xưởng Tuốc bin, giấu biến sơ đồ đường điện ngầm trong nhà máy. Tăng lương cho một số cai, kỹ, công nhân cơ khí có tay nghề giỏi, hứa hẹn sẽ mua vé máy bay cho cả gia đình, ưu tiên nhiều quyền lợi, bảo đảm công ăn việc làm nếu cộng tác và theo chủ vào Nam v.v...Đổi sách của ta là cô lập, vạch mặt những tên cai, thực sự là tay sai của chủ. Những anh em cai, kỹ còn lừng chừng... và nhiều thắc mắc khác thì được giải đáp. Anh em cơ sở đã bí mật chuyển cho tôi một số tài liệu về thực trạng tình hình máy móc, thiết bị của nhà máy. Tài liệu này rất có giá trị, và là cơ sở cho đoàn ta làm việc với phía chủ, đồng thời cũng là cơ sở tối cần thiết giúp ta đề ra kế hoạch nhanh chóng khôi phục nhà máy sau

tiếp quản. Đoàn chúng tôi còn đến làm việc với chủ hãng Đăng Sét và hãng Sacric. Buổi tối, tôi báo cáo với anh Hào. Anh Hào và tôi thống nhất nhận định: dưới áp lực của cổ vấn Mỹ, chủ Xí nghiệp Xi măng cũng như chủ Đăng Sét sẽ không ở lại. Việc tháo dỡ, di chuyển máy móc, tài sản sẽ được tiến hành ráo riết hơn. Theo nguồn tin mà anh Lê Bảo, qua Ban cán sự Công đoàn Xi măng cho biết, có thể chủ sẽ cho lính thợ Âu Phi đến tháo dỡ, di chuyển máy móc và sẽ huy động lính Lê Dương đến khủng bố, đàn áp nếu công nhân ngăn cản.

Được sự đồng ý của anh Nguyễn Văn Hào, tôi viết thư cho anh Lê Bảo để thống nhất nhận định và đối sách. Triển vọng thương lượng, mua bán nhà máy sẽ không có kết quả. Hành động của chủ chứng tỏ chủ sẽ không ở lại. Vận động anh chị em công nhân “yêu cầu” chủ ở lại cộng tác làm ăn với chế độ mới. Yêu cầu chủ không chuyển máy đi, đẩy công nhân vào cảnh thất nghiệp, bần

cùng, đói khổ. Nhà máy của chủ, nhưng do mồ hôi, công sức của công nhân mà có.

Kiên quyết không để chủ mang tài sản, máy móc, lôi kéo thợ đi Nam. Cảnh giác đề phòng âm mưu phá hoại nhà máy. Khi cần thiết, phải huy động đông đảo công nhân và nhân dân đấu tranh, nhưng tránh manh động và bộc lộ lực lượng. Phải đặc biệt quan tâm đấu trí, tương kế, tựu kế, lấy độc trị độc như kinh nghiệm mà anh em công nhân Cảng, Hỏa xa, Máy điện, Máy nước đã làm.

Ngày cuối cùng, đoàn chúng tôi làm việc, thương lượng với chủ Xi măng và chủ hãng Đăng Sét không đem lại kết quả. Hai bên hứa sẽ báo cáo lại với cấp trên có thẩm quyền thương lượng tiếp. Phần tôi, đã hoàn thành nhiệm vụ mà Tổng liên đoàn, Thành ủy và Liên hiệp Công đoàn giao cho.

Tạm biệt Hải Phòng, đoàn chúng tôi lại trở lại Hà Nội. Dù cuộc thương lượng mua bán không thành, song lòng tôi trào lên niềm tin tưởng. Cũng như đội ngũ công nhân Hải

Phòng, công nhân Xi măng có truyền thống đấu tranh kiên cường, bất khuất và rất khôn ngoan. Nơi đây là một trong những cái nôi của Đảng, của phong trào cách mạng. Từ năm 1928, 1929, 1930 đã có tổ chức Công hội Đỏ, Thanh niên cách mạng đồng chí hội, Chi bộ Đảng cộng sản. Suốt 37 năm liên tục bền bỉ đấu tranh. Những ngày tháng sắp tới, cuộc đấu tranh sẽ diễn ra khá quyết liệt, phức tạp, song công nhân Xi măng sẽ thắng. Ít ngày sau, về cơ quan liên hiệp công đoàn, anh Bút cho biết: Sau khi đoàn chúng tôi rút, chủ Xi măng cho bọn nhà binh, kèm ô tô, cần cẩu đến định tháo máy mang đi. Công nhân đã kéo đến đấu tranh giữ lại. Anh em đã phát huy trí thông minh, sáng tạo. Một số bu lông bắt giữ các chân máy tiện, bào, cần cẩu bị đánh toét, không tháo được. Ta tráo nhãn hiệu máy mới chế tạo năm 1951, 1952, thay nhãn hiệu máy cũ nát, hư hỏng, chế tạo từ đầu năm 1930. Bọn lính cứ theo danh sách, nhãn hiệu, số máy đến cẩu mang đi. Những hòm máy, phụ tùng mới nguyên đóng hòm để

trong kho, ta đã rút hết ruột, thay vào bằng sắt vụn, gạch vụn. Cảnh cáo, răn đe một số cai quyết tâm theo địch. Lôi kéo được một số anh em cai, ký lừng chừng, mặc dầu, chủ đã tìm mọi cách mua chuộc, lôi kéo, dụ dỗ đi Nam, nhưng sau khi được giải thích, hiểu rõ chính sách của ta, đã cùng với anh chị em công nhân giữ máy. Anh cai Sấn, người Hoa rất giỏi về sửa chữa, lắp ráp các máy móc thiết bị xi măng đã dùng trí khôn, lợi dụng sự tin cậy của sếp Tây nên đã lừa chúng lôi máy Rê đúc tơ kéo máy nghiền xi măng ra khỏi kho, thay máy cũ mà chính tay anh và anh em thợ lập mưu đánh hỏng. Ông Quát, cai thợ tiện, được sếp Tây giao trông coi hơn 300 động cơ lớn nhỏ nằm rải rác khắp nhà máy. Ông đã lờ đi để anh em tháo dỡ, chôn giấu động cơ, bàn bạc, hướng dẫn cho anh em đề phòng địch, dùng các ngón kỹ thuật nhà nghề phá hỏng máy tuốc bin, vẽ lại cho ta sơ đồ đường điện ngầm. Ban cán sự công đoàn Xi măng tổ chức, phân công lực lượng tự vệ ngày đêm bám sát bọn sếp Tây, canh gác những bộ phận máy quan trọng.

Vài ngày trước khi cút khỏi nhà máy, bọn sếp Tây còn dở trò hiểm độc: tất cả đầu dây điện dẫn vào hai máy tuốc bin đều bị đảo. Nếu cứ cho tuốc bin chạy, điện chập, có thể gây tiếng nổ lớn, máy hỏng, tác hại khó có thể lường được. Ông Quát và anh em thợ điện đã kịp thời phát hiện, ngăn chặn không để vụ phá hoại nguy hiểm này xảy ra. Chính tên sếp đã trực tiếp làm cái việc ác hiểm trên, đã nói với cai Quát, cai Sấn và một số công nhân: “Chúng mày ngu lắm. Ở lại với Việt minh rồi lấy đất tống vào dạ dày à? Chúng mày sẽ thất nghiệp dài dài. Việt minh không có kỹ sư, chuyên viên chế tạo xi măng. Nhanh nhất cũng phải hai năm sau may ra xi măng mới có thể chạy được”...

Bọn chủ, bọn đốc công, kỹ sư, chuyên viên Pháp đã làm.

Ngày 12 tháng 5, ta tiếp quản nhà máy. Đồng chí Trần Lê và đồng chí Thắng thay mặt công đoàn, và hơn 5 nghìn công nhân viên chức, chính thức bàn giao nhà máy cho chính quyền cách mạng.

Ngày 13-5-1955, ta tiếp quản Hải Phòng. Thành phố vẫn có điện, nước, xe hỏa, đường giao thông, mọi sinh hoạt thành phố vẫn ổn định. Những ngọn đèn biển, ngoài khơi xa, đêm đêm vẫn nhấp nháy, tỏa sáng.

Một trong những nguyên nhân có tính chất quyết định giữ được thành phố hầu như nguyên vẹn khi tiếp quản cũng như công việc khôi phục xây dựng sau này được nhanh chóng vì ta đã giữ được đội ngũ công nhân kỹ thuật cơ khí, cai ký giỏi (kể cả anh em người Hoa).

Tháng 8 năm 1955, Nhà máy Xi măng chính thức bắt tay vào sửa chữa khôi phục. Ba tháng sau, đúng ngày kỷ niệm Cách mạng tháng Mười Nga (7-11-1955) nhà máy lại bắt đầu nhả khói.

Tôi và Nguyễn Hoàng lại được cấp trên cử về xây dựng, lãnh đạo phong trào công đoàn và phong trào thi đua sản xuất tại Nhà máy Xi măng.

Từ Xi măng Hải Phòng đến Xi măng Hà Tiên

TỪ QUANG TRẠCH

Giám đốc Công ty sản xuất kinh doanh VLXD Cần Thơ (Sadico)

Một ngày cuối năm 1996, tôi vào bệnh viện Cần Thơ. Bệnh tình của tôi trầm trọng. Bác sỹ nghi ung thư phổi. Trước khi quyết định mổ, bác sỹ hỏi tôi:

- Anh có làm ở Amiăng không?

- Không – Tôi trả lời.

- Anh có bị đánh không?

- Không. Tôi là cán bộ miền Nam tập kết.

Sau tiếp quản mới về giải phóng Sài Gòn.

Bác sỹ nhìn tôi ôm bụng, nhăn nhó về bản khoán.

Tôi trình bày tiếp:

Trước đây tôi là kỹ sư ở Nhà máy Xi măng Hải Phòng. Các trận địch ném bom nhà máy tôi đều có mặt. Có lẽ bị sức ép bom. Sau giải phóng, tôi về Nhà máy Xi măng Hà Tiên. Hiện nay, tôi công tác tại Công ty kinh doanh

vật liệu xây dựng Cần Thơ. Nghĩa là sản xuất các loại bao bì, tấm dẹt, sản xuất xi măng, kinh doanh vật liệu xây dựng và xuất khẩu.

Bác sỹ nhìn tôi rất lâu về bản khoán, suy nghĩ.

Tôi quê ở xã Vĩnh Tường, huyện Long Mỹ, tỉnh Cần Thơ. Bố và các anh tôi tham gia kháng chiến. Ngày tập kết, tôi được đưa ra miền Bắc để đào tạo thành cán bộ. Từ năm 1954 đến năm 1958, tôi là học sinh miền Nam tập kết ở Hải Phòng. Năm 1958, tôi được cử đi Thượng Hải, Quảng Châu học phiên dịch. Năm 1961, tôi được kết nạp vào Đảng Cộng sản Việt Nam. Năm 1962 tôi về trường bổ túc công nông học văn hóa. Đây là thời kỳ quyết định. Thời bấy giờ, với đồng lương ít ỏi, tôi không có xe đạp, cứ lẻo đẻo cuộc bộ từ Yên Phụ về trường Chu Văn An học tập. Đoạn đường khoảng 3 cây số, ngày nào cũng như

ngày nào, tôi rất kiên trì, nhẫn nại. Tôi phải luôn luôn động viên: ráng học tập để sau này giải phóng miền Nam giúp ích cho Tổ quốc. Học xong bổ túc công nông, tôi thi vào trường Đại học Bách Khoa. Đến năm 1967, tôi được điều về Nhà máy Xi măng Hải Phòng, làm cán bộ kỹ thuật rồi phụ trách kỹ thuật phân xưởng Lò nung xi măng. Hơn 6 năm làm việc ở Nhà máy Xi măng Hải Phòng, tôi đã tiếp xúc với nhiều loại người, nhưng đông hơn cả vẫn là lớp thợ lò nung xi măng. Trong số thợ lò cũng có người thế này, thế nọ. Nhưng nói chung anh em rất tuyệt vời. Tuyệt vời trong sản xuất, trong chiến đấu. Thời kỳ này, địch đang leo thang đánh phá miền Bắc, đánh phá thành phố Hải Phòng. Vấn đề đánh nhà máy chỉ còn là ngày một ngày hai. Nhà máy đã di sơ tán, chỉ còn để lại những anh chị em lo giữ 3 ca sản xuất và chuẩn bị chiến đấu. Ở phân xưởng lò nung, sau nhiều ngày vật lộn, anh Nguyễn

Văn Huyền đã cùng anh em thợ lò cải tiến thành công ống phun than, màng xích lò, nâng toàn bộ năng suất lò.

Anh em thanh niên đã lập được thành tích lò chạy dài ngày. Hầu hết các tổ lò đều đạt được những thành tích mới. Ở các tổ tháo xi măng, nghiền than, máy đá, v.v... đều đã cố gắng vượt lên đảm bảo cung cấp nguyên liệu cho lò nung. Tháng 4-1967, địch đánh phá nhà máy, các tay súng thợ lò cùng các đơn vị đã đánh trả quyết liệt. Ngót tiếng súng, anh em lại bắt tay vào sản xuất, khôi phục những chỗ hư hỏng. Tất cả các trận đánh tôi đều có mặt. Có một chuyện mà cho đến bây giờ tôi vẫn nhớ: địch ném bom nhà máy, anh Vượng thợ lò bị thương... loanh quanh, luẩn quẩn thế nào lại được đưa đi Bệnh viện Bạch Mai để chữa. Sau nhiều ngày tìm kiếm, tôi xách nải chuối đến thăm anh. Lúc bấy giờ cũng chỉ có tiền mua nải chuối. Anh ngạc nhiên ôm chầm lấy tôi mừng rỡ. Chuyện sản xuất, chiến đấu ở Hải Phòng thì có nhiều. Nhưng tựu chung là ý thức sản xuất rất cao. Tinh thần chiến đấu rất ngoan cường và có kỷ luật. Địch không thể nào

đè bẹp được ý chí sản xuất và chiến đấu của anh em.

Tháng 5-1975, miền Nam hoàn toàn giải phóng, cũng tháng 5 này, tôi được lệnh vào Nam công tác. Công việc gấp quá: buổi tối tôi về nhà, từ biệt vợ con. Lúc bấy giờ, vợ tôi là Dư Thị Thường, cũng là cán bộ miền Nam tập kết, hiện công tác ở bưu điện Hà Đông. Mờ sáng hôm sau, khi con còn ngủ, tôi phải lên đường.

Ngồi trên máy bay, lòng tôi dào dạt phấn khởi. Hai mươi một năm rồi. Vãng, hai mươi một năm, ngày tôi đi tập kết tuổi mới 17, 18. Đoàn gồm anh Ba Đức và hai cán bộ Xi măng Hải Phòng, hơn 3 giờ bay, Sài Gòn đã hiện ra dưới cánh máy bay. Nhà cửa... cây cối... đồng ruộng... bao nhiêu tâm trạng ngổn ngang. Anh Đức và các anh được lệnh tiếp quản Nhà máy Xi măng Thủ Đức.

Còn tôi sẽ phải đi tiếp quản Nhà máy Xi măng Hà Tiên. Vì công việc quá gấp, tôi phải chuẩn bị đi ngay. Đoạn đường từ thành phố Sài Gòn đi Hà Tiên gần 400 cây số. Mờ sáng hôm

sau, tôi lên đường, tôi vận bộ quần áo cán bộ quân giải phóng. Đi cùng tôi có hai chiến sỹ có vũ trang, bảo vệ. Xe qua Cần Thơ, lối rẽ về nhà tôi đây rồi. Gia đình, bạn bè, bà con thân thiết, những kỷ niệm thời ấu thơ của tôi. Vì công việc không kịp rẽ về. Xin chào! Hẹn gặp lại một ngày gần đây. Qua thị xã Rạch Giá, qua Lộ Tẻ rồi tới Kiên Lương, Hà Tiên.

Kiên Lương - Hà Tiên mảnh đất tận cùng Tổ quốc. Mới giải phóng được ít ngày, nhân dân rất phấn khởi: băng, cờ, biểu ngữ còn đầy đường. Song, không ít người còn lo sợ, hoang mang, trong số đó có cán bộ kỹ thuật Nhà máy Xi măng Hà Tiên. Là cán bộ kỹ thuật nhưng được phong hàm sĩ quan Ngụy. Lẽ đương nhiên, sĩ quan Ngụy phải chuẩn bị đi cải tạo. Sau khi trình giấy tờ cho Ủy ban quân quản, tôi hỏi đồng chí cán bộ phụ trách:

- Bao giờ thì anh em này đi học tập, cải tạo ?
- Ngày mai.
- Anh em kỹ sư và cán bộ kỹ thuật bắt đi học tập cải tạo, lấy ai mà khôi phục sản xuất?

- Lệnh của trên, và... - anh cán bộ quân quản tỏ ra lúng túng - Mà... mà không sản xuất ban đêm thì sản xuất ban ngày.

Tôi suýt phì cười vì câu nói ngây thơ của anh. Tôi giải thích cho anh rõ về sản xuất xi măng. Không có cán bộ kỹ thuật thì không thể sản xuất xi măng. Anh em ở đây mới có hàm sĩ quan Ngụy, chứ không thực sự đi lính cho giặc. Tôi yêu cầu nên đối xử với anh em như người dân thường, động viên anh em đi làm để xây dựng đất nước.

Sau một hồi tranh luận và xin ý kiến của ban quân quản miền Nam, anh em đã đồng ý với tôi: giữ tất cả kỹ sư, và các cán bộ kỹ thuật ở lại.

Sau này khi phục hồi cũng như khi sản xuất, anh em kỹ sư, cán bộ kỹ thuật đã tích cực đóng góp vào những thành tích chung của nhà máy. Có nhiều người giỏi, được bình chọn là chiến sỹ thi đua, lao động xuất sắc.

Bây giờ, nói về đánh nhau với lính Pôn Pốt. Kiên Lương là một huyện nằm ở tận cùng

Tổ quốc. Nhà máy Xi măng đặt ở nơi đó. Kiên Lương có đường liền sang Campuchia. Năm 1979, một trung đoàn lính Pôn Pốt (cả nữ) tràn sang. Vũ khí của chúng tối tân, có cả tên lửa cầm tay. Nhà máy có một trung đội tự vệ kết hợp với quân địa phương. Lực lượng quả là chênh lệch. Ta cũng không ngờ địch dám liều lĩnh đem quân sang đánh ta. Mục đích của địch là phá hoại nhà máy, tàn sát nhân dân, cướp của. Trung đội tự vệ của ta được thành lập sau khi tiếp quản nhà máy. Thành phần trung đội gồm một số đảng viên, một số công nhân do đồng chí Phải phụ trách. Đây là một trung đội mạnh: đa số là thanh niên. Khi thành lập trung đội cũng có rất nhiều ý kiến bàn cãi, ngoài anh em ở chiến khu về, cần phải đưa lực lượng thanh niên. Đồng chí Ba Đức với danh nghĩa là chỉ huy chung và tôi trực tiếp chỉ huy bộ phận Xi măng Hà Tiên quyết định mạnh dạn đưa thanh niên công nhân tham gia tự vệ và phát súng cho anh chị em. Bây giờ, khi giặc đến là lúc thử lửa. Giặc tiến vào sát hàng rào nhà máy. Ta dựa vào thế hào, ở trong

nhà máy, cầm cự. Đồng chí Phải vác trung liên lên tầm cao bắn kiểm chế địch. Trung đội tự vệ và địa phương quân kiên quyết, án ngữ địch, không cho mon men vào nhà máy. Ngày đầu tiên bắn nhau dữ dội. Đến ngày thứ ba, đồng chí Đỗ Mười (lúc đó là Thủ tướng Chính phủ) điện: Cố giữ cho đến 8, 9 giờ tối sẽ có quân chủ lực tiếp viện.

Trận đánh không cân sức này diễn ra trong 3 ngày ác liệt. Cuối cùng địch phải rút quân. Đồng chí Phải và trung đội tự vệ của nhà máy được huyện tuyên dương, khen thưởng.

Ở bệnh viện, tôi đi chụp điện. Sau chụp điện tôi lên bàn mổ. Tôi bị vô hiệu hóa, phải ép phổi, cạo vôi và làm một số việc khác. Lúc đầu, bác sỹ nghi tôi ung thư. Cũng may, tôi chỉ bị bệnh thường. Tôi ra viện vào dịp giáp Tết. Bây giờ sức khỏe đang hồi phục.

Nghe tin Nhà máy Xi măng Hải Phòng đang có kế hoạch chuyển đổi Nhà máy. Tôi mong, có dịp thăm lại. Thăm lại người xưa, cảnh cũ nơi mà tôi gửi lại biết bao ân tình.

Tình cảm của tôi, kỷ niệm của tôi

NGUYỄN HIỀN VIẾT

Anh hùng Lao động Nhà máy Xi măng Hải Phòng

Tôi gốc quê ở miền Bắc. Ông nội là ông Bái Đồ, dạy võ trên núi thuộc huyện Yên Lãng, tỉnh Phú Thọ. Đó là những gì mà tôi biết về quê nội mình do má tôi kể lại. Má tôi là người Trà Vinh, Nam Bộ. Năm 12 tuổi, tôi tham gia kháng chiến chống Pháp. Tôi là quân tiếp liệu, theo đoàn quân ông Tám Dụng, rong ruổi đến các kênh rạch miền Tây, Nam Bộ. 16 tuổi, tôi tập kết. 17 tuổi vào làm việc tại Nhà máy Xi măng Hải Phòng. Tôi học nghề lái máy xúc đá rồi trở thành thợ lái. Trong cả thời gian dài 20 năm (từ 1955 đến 1975) tôi gắn bó với máy xúc đá của mình cho đến khi trở về Nam. 20 năm trời chỉ chuyên nghề lái máy xúc đá ở Tổ Đá nhỏ ca A, tổ được phong là con chim đầu đàn của phong trào thi đua xây dựng xã hội chủ nghĩa ở miền Bắc, được Chính phủ tuyên dương là

Đơn vị Anh hùng. Năm 1964, vì có thành tích sản xuất và các mặt công tác, tôi được Chính phủ phong tặng danh hiệu Anh hùng Lao động. Trong các trận địch bắn phá ác liệt nhà máy, tôi đều có mặt, cùng với anh chị em giải quyết hậu quả, tổ chức vận tải, cứu thương, săn sóc, thăm hỏi những người bị tai nạn, động viên anh chị em tiếp tục sản xuất, chiến đấu. Có thể nói: 20 năm công tác ở Xi măng Hải Phòng, tôi đã làm tròn trách nhiệm một người Đảng viên, một công nhân gương mẫu trong lao động sản xuất và các mặt công tác.

Tháng 5 năm 1975, miền Nam hoàn toàn giải phóng.

Tháng 11-1975 tôi được điều về công tác tại Nhà máy Xi măng Thủ Đức - Hà Tiên. Anh Võ Chánh Trung, anh Ba Đức, anh Trạch, anh

Vụ, anh Thiêm... ở Xi măng Hải Phòng đã về trước tôi. Anh Chung, anh Ba Đức phụ trách Xi măng Thủ Đức - Hà Tiên. Anh Trạch đặc trách Nhà máy Xi măng Hà Tiên. Còn tôi, được phân công làm Phó giám đốc vận tải trực thuộc nhà máy. Như vậy là từ nay, tôi phải rời xa chiếc máy xúc đá, trở thành một cán bộ quản lý. Số công nhân thuộc Xí nghiệp vận tải gần 400 người. Đây là một đơn vị đông công nhân nhất. Thành phần cũng khá phức tạp. Trước đây, ở Xi măng Hải Phòng, có thời kỳ tôi làm Tổ trưởng Đá ca A, số người tuy ít hơn, song vấn đề con người thì ở đây cũng thế. Ta phải tin họ, cảm hóa họ, giúp đỡ họ tiến bộ, đồng thời đấu tranh với những sai trái, cùng ta ra sức xây dựng nhà máy. Trong vấn đề vận tải thì khâu vận chuyển Clinker từ Kiên Lương về nhà máy là quan trọng nhất.

Tất cả đi bằng sà lan, đoạn đường dài gần 400 km, qua bao nhiêu sông ngòi, kênh rạch, qua bao nhiêu vùng dân cư thưa thớt... tất cả đều an toàn. Lấy phương châm yêu con người, vì con người mà tôi đã học được ở Xi măng Hải Phòng; tôi luôn đi sâu, đi sát anh em, gặp những lúc khó khăn, cùng với anh em bàn bạc, giải quyết. 21 năm trụ lại được ở Xi măng Thủ Đức - Hà Tiên, tôi luôn luôn tuân thủ phương châm này. Đồng chí Trần Đôn, Phó giám đốc nhà máy kiêm Giám đốc vận tải đã nhận xét: “Đoàn vận tải là đội quân thiện chiến. Gần hai chục năm qua nó luôn luôn hoàn thành sứ mệnh lịch sử của mình”. Đồng chí Trần Ngọc Ý và sau này là đồng chí Ngọc Anh, Giám đốc nhà máy cũng có những nhận xét tương tự.

Hai mươi năm công tác ở Xi măng Hải Phòng. Hai mươi một năm công tác ở Xi măng Hà Tiên. Vậy là, tôi đã cống hiến cho ngành Xi măng 41 năm. Nay tôi đã nghỉ hưu, trọn vẹn, thanh thản. Năm 1996, tôi có về thăm Nhà máy Xi măng Hải Phòng, được biết: Nhà máy Xi măng sẽ đóng cửa vì ảnh hưởng môi trường,

tôi buồn lắm, bùi ngùi vì dù sao Xi măng Hải Phòng cũng gắn bó nửa cuộc đời tôi ở đó. Bao nhiêu kỷ niệm vui, buồn, sướng, khổ... đã từng nếm trải. Đầu năm 1997, tôi lại được ra dự kỷ niệm 98 năm thành lập nhà máy. Lần này, tôi lại được biết: Nhà máy Xi măng Hải Phòng sẽ chuyển đổi sang địa điểm mới. Vậy là: Nhà máy vẫn còn tồn tại. Tôi cũng như anh

chị em ở phía Nam đã từng công tác ở Nhà máy Xi măng Hải Phòng rất vui mừng phấn khởi. Tôi dự định sẽ ra dự kỷ niệm 100 năm truyền thống của Nhà máy. Nhất định tôi sẽ đi, dù có phải bỏ tiền túi lấy vé tàu tôi cũng đi. Nhà máy Xi măng Hải Phòng là tình cảm, là kỷ niệm và nửa cuộc đời của tôi, làm sao tôi có thể quên được.

TRÍCH DIỄN VĂN KỶ NIỆM 90 NĂM NGÀY THÀNH LẬP ĐẢNG BỘ CÔNG TY XI MĂNG VICEM HẢI PHÒNG (15/8/1929 - 15/8/2019)

NGUYỄN VĂN QUANG

Ủy viên Thành ủy, Bí thư Đảng ủy Công ty

Cách đây 120 năm, ngày 25 tháng 12 năm 1899, trên mảnh đất ngã ba sông Cấm và kênh đào Hạ Lý, Nhà máy Xi măng Hải Phòng đã được khởi công xây dựng, đích thân Toàn quyền Đông Dương Pôn Dume đã đặt khối đá vôi lớn tại chân móng lò nung đánh dấu sự ra đời Nhà máy, cũng là sự ra đời một huyền thoại Xi măng Hải Phòng trường tồn và phát triển qua ba thế kỷ: Cuối thế kỷ 19, trọn vẹn thế kỷ 20 và bước vào thập kỷ thứ hai của thế kỷ 21.

Dưới thời thuộc Pháp, Nhà máy Xi măng Hải Phòng là cơ sở duy nhất ở Đông Dương sản xuất xi măng phục vụ chính sách khai thác thuộc địa của thực dân Pháp. Điều

kiện làm việc nặng nhọc, lại bị áp bức bóc lột nặng nề, nên công nhân Xi măng đã anh dũng đứng lên đấu tranh, trở thành một trong những lực lượng tiên phong cách mạng ở Hải Phòng và cả nước. Ngày 15/8/1929, Chi bộ Đông Dương Cộng sản Đảng của Nhà máy được thành lập, là một trong các Chi bộ đầu tiên của Hải Phòng cũng như của miền Bắc lúc bấy giờ. Sự ra đời của Chi bộ Đông Dương Cộng sản Đảng đã đánh dấu một bước ngoặt rất có ý nghĩa và quan trọng cho phong trào đấu tranh của công nhân Xi măng Hải Phòng. Chi bộ Đảng Nhà máy và Đảng bộ Công ty sau này được tôi luyện, thử thách và không ngừng trưởng thành để ngày càng xứng đáng với vai trò và sứ mệnh lãnh đạo,

xứng đáng với sự tin cậy các thế hệ công nhân Xi măng. Từ đó đúc kết và rút ra một số bài học kinh nghiệm quý báu, hun đúc nên những truyền thống vẻ vang rất đỗi tự hào mà hôm nay chúng ta có trách nhiệm phải ra sức giữ gìn và phát huy trong lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng bộ, đó là:

1- Chi bộ Đông Dương Cộng sản Đảng ra đời ở Nhà máy Xi măng Hải Phòng có lịch sử hình thành và phát triển lâu đời 120 năm, là Nhà máy sản xuất xi măng đầu tiên của Việt Nam, của cả khu vực, là một trong những cơ sở công nghiệp đầu tiên của cả nước, là một trong những nơi đầu tiên hình thành lên giai cấp công nhân Việt Nam. Chi bộ Đảng được thành lập và tôi luyện từ thực tiễn phong trào

đấu tranh cách mạng của giai cấp công nhân xi măng, cũng là giai cấp đấu tranh cách mạng triệt để nhất, là lực lượng lãnh đạo cách mạng. Tiêu biểu nhất trong các cuộc đấu tranh cách mạng của công nhân Xi măng Hải Phòng là cuộc đình công ngày 8 tháng Giêng năm 1930 đã trở thành ngày truyền thống của ngành Xi măng Việt Nam.

2- Ngay sau ngày thành lập, Chi bộ Đảng đã thành lập “Xích vệ đỏ” có nhiệm vụ bảo vệ Đảng, bảo vệ các cuộc đình công, bãi công, trấn áp những kẻ phản động và cai ác trong Nhà máy, cũng là tiền thân của lực lượng vũ trang Xi măng Hải Phòng và của thành phố. Chi bộ Đảng đã trực tiếp lãnh đạo “Công hội đỏ” là tiền thân của tổ chức Công đoàn ngày nay để xây dựng lực lượng cách mạng, để giáo dục tuyên truyền vận động công nhân ưu tú phát triển Đảng.

3- Tự hào Xi măng Hải Phòng là địa chỉ đỏ mà nhiều lãnh đạo của Đảng về vô sản hóa

như các đồng chí: Trần Phú, Nguyễn Đức Cảnh, Tô Hiệu, Nguyễn Văn Cừ, Nguyễn Văn Linh... để từ đó đề ra đường lối lãnh đạo cách mạng Việt Nam những năm đầu của cuộc cách mạng giành độc lập dân tộc. Trong quá trình sản xuất kinh doanh được đón rất nhiều đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Chính phủ đến thăm và làm việc. Đặc biệt vinh dự và tự hào được Chủ tịch Hồ Chí Minh về thăm, nói chuyện và dặn dò, ngày 30/5/1957, lần thứ 3 trong số 9 lần Bác về thăm thành phố Hải Phòng.

4- Ngay sau ngày nhà máy Xi măng về tay giai cấp công nhân, Đảng bộ Xi măng Hải Phòng được thành lập là bước chuyển tiếp từ Chi bộ Đảng trưởng thành. Đảng bộ đã lãnh đạo hoàn thành sứ mạng lịch sử là Nhà máy duy nhất sản xuất xi măng phục vụ cho công cuộc kháng chiến chống Mỹ; xây dựng Chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và những năm đầu khôi phục xây dựng đất nước sau khi

giải phóng miền Nam thống nhất đất nước năm 1975.

5- Thời kỳ đổi mới, Đảng bộ đã lãnh đạo và tổ chức thực hiện công cuộc chuyển đổi, là Nhà máy đầu tiên trong Tổng công ty công nghiệp xi măng Việt Nam thực hiện chuyển đổi công nghệ sản xuất xi măng thành công, trong bối cảnh và điều kiện hết sức khó khăn, để vươn mình lột xác, tiếp tục khẳng định thương hiệu Xi măng “CON RỒNG” tồn tại mãi với thời gian. Cũng là khẳng định tính đúng đắn, minh chứng và hiện thực hóa đường lối đổi mới, công nghiệp hóa - hiện đại hóa do Đảng ta đề xướng và lãnh đạo thực hiện.

6- Từ khi thành lập đến nay Đảng bộ Xi măng Vicem Hải Phòng đã tròn 90 tuổi, qua 32 kỳ Đại hội (một kỳ trong hoạt động chống Pháp), luôn trung thành tuyệt đối với lý tưởng của Đảng, nguyện đi theo con đường của Đảng và Bác Hồ đã lựa chọn, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, chấp hành nghiêm chủ

trường, đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước. Không ngừng chăm lo xây dựng Đảng bộ mạnh về Chính trị, Tư tưởng và Tổ chức. Xây dựng lên truyền thống vẻ vang: “Đoàn kết - Kiên cường - Sáng tạo”

7- Thực hiện lời dạy của Bác Hồ: “Thi đua là yêu nước, yêu nước phải thi đua. Và những người thi đua là những người yêu nước nhất” Xi măng Hải Phòng là quê hương của phong trào thi đua yêu nước, thi đua xã hội chủ nghĩa, có nhiều tập thể, cá nhân điển hình tiêu biểu của ngành, của thành phố và cả nước. Đảng bộ luôn chú trọng lãnh đạo công tác đổi mới - sáng tạo, đó chính là nhân tố quan trọng, động lực thúc đẩy việc xây dựng và phát triển Đảng bộ.

8- Xi măng nhãn hiệu CON RỒNG - sản phẩm truyền thống của Xi măng Hải Phòng đã nổi tiếng khắp trong nước và quốc tế. Đã có hàng chục triệu tấn xi măng ra đời, tham gia tích cực vào công cuộc phục hồi, xây dựng và

bảo vệ đất nước, của Thành phố. Công ty đã sản xuất trên 10 chủng loại xi măng. Đặc biệt cán bộ, công nhân viên đã sản xuất thành công xi măng mác P600 trong điều kiện những năm đất nước đang còn chiến tranh để xây dựng Lăng Bác Hồ. Đó là tình cảm, tấm lòng biết ơn của Đảng bộ công nhân viên xi măng Hải Phòng đối Đảng với Bác Hồ kính yêu!

Với công lao cống hiến trong suốt 120 năm của Xi măng Hải Phòng và 90 năm thành lập Đảng bộ, Đảng bộ công nhân viên Công ty được Đảng, Nhà nước tặng trên 90 Huân chương, huy chương các loại. Đặc biệt năm 2009, kỷ niệm 110 năm ngày thành lập, Công ty được tặng thưởng phần thưởng cao quý - Huân chương Hồ Chí Minh.

Năm 2019 và những năm tiếp theo, Đảng bộ Xi măng Vicem Hải Phòng triển khai thực hiện Nghị quyết số 45-NQ/TW ngày 24/01/2019 của Bộ Chính trị khóa XII về xây dựng và phát triển thành phố Hải Phòng đến

năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045. Đồng thời tiếp tục thực hiện chiến lược phát triển chung của ngành Xi măng: Hướng tới một Vicem xanh; áp dụng cuộc cách mạng công nghiệp 4.0; xây dựng văn phòng điện tử; các nhà máy sản xuất xi măng thông minh... Đảng bộ Công ty phải tích cực chủ động, đổi mới sáng tạo, tiếp tục lãnh đạo Đảng bộ bước sang một thời kỳ mới với quy mô được mở rộng, sản lượng sản xuất và tiêu thụ từ 3-3,2 triệu tấn/năm, hướng tới mục tiêu quy mô sản lượng từ 5-5,5 triệu tấn/năm. Tái cấu trúc sắp xếp lại sản xuất, tối ưu hóa quá trình sản xuất, khai thác tối đa năng lực sản xuất, đảm bảo an toàn lao động và môi trường. Từng bước ứng dụng tiến bộ cách mạng công nghiệp 4.0 vào sản xuất kinh doanh; nâng cao năng suất lao động, tăng năng lực cạnh tranh, không ngừng đổi mới, sáng tạo. Đồng thời không ngừng chăm lo xây dựng đội ngũ cán bộ đảng viên - công nhân viên tinh thông nghề nghiệp, có đạo đức cách mạng, có ý thức dân tộc và thiết tha yêu nước.

Khói ngảm

(Trích trường ca)

THI HOÀNG

Thành phố sau nhiều chiến công càng trở nên diễm tĩnh
Những ngày vất vả hẳn sâu trên mặt người gầy sứt lại
Đến dòng sông chảy cuộn lên, dòng nước tựa như cũng cứng danh gân guốc
Những mắt người day dứt không gian
Xác những mảnh máy bay thù nằm trơ ngoài chân sóng
Sà lan lừ lừ mang đá về
Mùa xuân cũng về theo đọt từng cơn gió muối
Phố bỗng xanh một màu xanh nghĩ ngợi
Đi tìm khói xi măng
Mây ngổn ngang đầy trời như những đồng đá xanh
Ùn lên trên hai đầu cầu Thượng Lý
Quân thù ném bom điên cuồng, rồi ném bom hạn chế
Không thể diệt được khói xi măng (những cống khói trườn theo mạch đất)
Hòa cùng hơi nước mặt sông
Tất cả cứ như không
Trưa say đắm phía Tràng Kênh nghe đá hát
Đường chân trời bình lặng có bướm đi
Những cống khói ngảm...
Vẫn nung tụ ngày đêm từng vụn tẩn xi măng
Những bao xi măng chưa dựng xây thì chồng tạm lên nhau làm bệ tỳ của súng
Độ bền vững của xi măng là ý chí ngoan cường
Sau những trận quất lửa vào mặt quân thù người thành phố nhìn về nhà máy
Trên miệng ống khói lừng trời những ý nghĩ gặp nhau
Tiếng còi tàu rung vang ngoài cửa nắng

Đội vào lòng những người thợ xi măng
Ngắm vào đáy những bể bùn quện quánh
Bể bùn sục sôi màu phù sa
Làm lung linh những ngọn lửa ở trong lòng núi đá
Đá ngói lên thành trữ lượng mấy nghìn năm trên những địa tầng
Làm nền móng cho ban mai phố xá
Thắp sáng đường đi cho những mạch khói ngảm
Xi măng và chiến tranh
Những cuộc đời dựng xây – những mảnh máy bay thù rơi trong sân nhà máy
Cơn gió xoáy lên từ giữa thân lò
Xi măng xanh, những ống khói năm 1969
Những con đường loang lổ
Những ngôi nhà tường vữa ngói xô
Bây giờ, tất cả hồi sinh
Thành phố âm vang trong trời nước bỗng bồng bênh
Chân vịt con tàu sục sôi ngoài cửa sông
Hoa sóng nở đầy quanh bờ đá
Nói những ngày xi măng, những đêm xi măng
Giặc Mỹ ngừng ném bom
Nhìn lại ống khói cụt đâm lên trời như lưỡi mác
Như còn chảy máu người trên sắt thép bị thương
Lòng đất nuốt đi những cống khói ngảm
Đem lửa về cho năm lò nung
Mùa hè đến xôn xao như nổi xúc động của những người đi đón khói
Hôm nay khói trắng lại về
Khói mở rộng và dịu dàng như tiếng hát
Người thợ dùng tay ngắm ống khói của mình
Lại nghĩ đến những mạch khói ngảm hôm qua
Nay đã thành máu của cuộc đời đang nóng rục trườn đi trong lòng đất.

Khói trắng Xi măng

(Báo tường - Phòng kỹ thuật 1971)

TRẦN TRỌNG HIỂN

Nguyên Phó Bí thư Thường trực Đảng ủy, Nguyên Trưởng phòng Kế hoạch Nhà máy

Chúng tôi những công nhân Xi măng
Chữa máy, sửa lò - góp gôm từng viên đá
Chạy đua với thời gian - cho khói lò sẽ tỏa
Khói trắng vươn cao - mong ước của mọi người
Khói trắng Xi măng!
“Khói Xi măng hơi thở của Hải Phòng
Khói Xi măng - niềm tự hào chung...”
Đó là sức mạnh - là lòng dũng cảm!
Cảng Hải Phòng từng bừng buổi sáng
Trong nắng hồng khói trắng vờn bay
Khói Xi măng sẽ tỏa từ đây...

Ai đã từng đi qua đất Cảng
Nhìn ống khói cao vươn giữa trời xanh
Với những vòng lò - quay quanh - quay quanh...
Đứng hiên ngang - mặc quân thù nhòm ngó

Ai đã từng đi vào Nhà máy
Những ngày qua trong cuộc chiến tranh

Bom đạn thù - tường lò máy đã tan tành
Khó mà hồi sinh, khó mà sản xuất
Nhưng những công nhân xi măng bất khuất
Từng đấu tranh anh dũng với bọn chủ Tây
Và hôm nay chắt chiu từng viên gạch
Tiết kiệm cân than - ra sức phục hồi
Để khói Xi măng in trên nền trời ...

Có vui không các chị các anh
Khi ngược nhìn trời xanh lộng gió
Khi ngắm nhìn khói lò đang tỏa
Tà tự hào - Khói trắng Xi măng
“ Khói Xi măng hơi thở của Hải Phòng
Khói xi măng - niềm tự hào chung ...”
“ Hãy sản xuất nhiều xi măng cho Tổ quốc”
Cho những công trường - nhà máy - vườn hoa
Cho hậu phương - cho chiến trường xa
Cho cuộc đời thêm những bài ca ...

Núi đá Tràng Kênh

TRẦN VIÊM

Nơi trập trùng mỗi cánh chim bay
Màu đá dựng màu xanh nguyên thủy
Vách đá dựng tường thành chiến lũy
Bốn nghìn năm ôm sóng Bạch Đằng
Ngày rộ lên tiếng mìn nổ vang âm
Trăm thứ tiếng mọc qua kẽ đá
Máy đập, máy khoan, xe to, xe nhỏ
Tiếng người thợ - nhuộm màu xanh
Ở đây người thợ đá Tràng Kênh
Trên thế đưng ngang tầm núi dựng
Nơi bốn nghìn năm cha ông đã dựng
Đánh thù và dựng xây
Những thớ đá xanh đọng mồ hôi tay
Tấm sóng Bạch Đằng gió khơi nồng mặn
Đá chặt lòng thuyền giục long tuôn khói trắng
Gọi vạn ngôi nhà mọc lên... mọc lên
Nơi chặn bước thù lồng lộn đảo điên
Xưa máu giặc đỏ sông, thân phơi vách núi
Nay phản lực siêu âm, giặc lái
Rú tiếng cuối cùng khui vào đất ta
Nơi xanh trời xanh nước bao la
Riêng màu đá vẫn màu xanh nguyên thủy
Núi đá mãi là tường thành chiến lũy
Chấn giặc thù và xây dựng ước mơ.

Tháng 7/1972

Tôi yêu nghề vận hành

NGUYỄN MỘNG LONG

Công nhân Xưởng Nguyên liệu

Một buổi tối đi chơi em hỏi tôi
Anh làm thợ gì trong nhà máy?
Tôi trả lời: Anh lái cần cầu bay!

Buổi sáng ấy tôi ngồi bên tay lái
Cho máy bốc hàng giải phóng sà lan
Thì có một đoàn đến tham quan
Những đôi mắt ngược nhìn tôi thao tác

Buổi tối ấy trời trong xanh gió mát
Đến tìm tôi với ánh mắt tươi vui
Nhìn thấy tôi, chưa nói em đã cười
Rồi em khoe “Sáng nay thăm Nhà máy
Gọi mấy lần mà anh không nghe thấy
Em đứng, em nhìn anh lái cần cầu bay”

Ngày ở trường, nghề vận hành tôi yêu nhất
Ngày ấy em bảo tôi: học nghề tiện sẽ hay hơn
Tôi không giải thích, chắc giờ đây em đã hiểu
Ngành nghề nào mà không quý, không yêu./.

Xi măng Hải Phòng ngày trở về

NGUYỄN HÙNG VỸ

Hôm nay trở lại Tràng Kênh
Cây cầu thân quen dẫn tôi về miền ký ức
Con tim tôi bỗng trào dâng loạn nhịp
Khi bàn chân mình chạm vào bậc thềm ngôi nhà Xi măng

Trở về cái nôi không gian thân quen
Nghe máy chạy lò quay xe chở đá
Cô thợ vận hành băng thấm hồng tươi đôi má
Chiều xi măng xanh nhuộm tím tiếng em cười

Xi măng Hải Phòng, vâng, chính nơi này
Ổng khói vươn lên trời xanh đút tin niềm kiêu hãnh
Nhịp lò quay như trái tim người thợ
Hơn trăm năm chưa ngơi nghỉ bao giờ

Đứng ở nơi này mà ta như mơ
Những khuôn mặt thân quen nụ cười ngời ánh mắt
Tình người thợ cái nắm tay thật chặt
Không nói nhưng mà máu thịt lắm người ơi!

Hôm nay ngày về gặp mặt đồng nghiệp xưa
Nghe chuyện kể của lớp người đi trước
Những kỷ tích mà giờ đây xi măng có được
Lòng ta tự hào xúc động bao nhiêu

Nhìn bác công nhân tóc bạc đáng liêu xiêu
Dán mắt dõi theo vòng quay lò nung hiện đại
Ông chợt nhớ về cái thời xưa ấy
Kiểm tra nhiệt độ trong lò bằng chổi thanh hao

Những bao xi măng trên băng chuyền nối nhau chạy lao xao
Thương lắm con xe cày lao ầm ầm trên sàn ván sắt
Giọt mồ hôi đọng lưng trên vai ướt
Chiếc khăn vắt vai nuôi hi vọng đủ đầy

Mấy ai bây giờ còn nhớ chiếc xe cày
Tổ Đá nhỏ ca A, người anh hùng Xích vệ
Những chiến sỹ trên chiến hào công sự
Thà hi sinh thân mình không để ngừng dòng chảy xi măng

Bây giờ trong Bảo tàng Xi măng
Gặp những chứng nhân của lòng quả cảm
Suy ngẫm những thăng trầm hào hùng mà vô cùng oanh liệt
Xi măng Hải Phòng ơi ! Xin đội ơn người !

Tháng 4/2019

Tình ca mỏ đá

Nhạc và lời : ĐỨC THỊNH

Trữ tình

Tiếng hát em lan lan theo triền núi, tìm về anh nơi xanh đá bốn
...anh khoan sâu thêm lòng đá, và tình anh say sắc nắng bốn
mùa. Mây nước ơi nâng cung đàn em hát, về Tràng Kênh mỏ đá quê
mùa. Em hỏi em ta đi từ nguồn đá, bình minh...

Mạnh mẽ

tôi. Tiếng hát...
...lên mỏ đá vươn mình. Tiếng búa tiếng đá rơi
Nói tiếp nói tiếp nhau
tiếng mỏ, và tiếng máy như say với tình yêu.
băng chuyền đá, để xi - măng thêm sức vươn bay tầm xa.

Và bên nước bãi sông đang chuyển đá. Cuộn cuộn dâng mãi vang
Câu "sát thát" vẫn in trên mạch đá. Tràng Kênh ơi mãi vang

Dịu dàng

trong lòng ta. Nói...
câu tình... ...ca. Ôi những khối đá xanh hôm
nay là cội nguồn để tăng vươn cao...

Chiều Tràng Kênh xanh - Xi măng xanh

Nhạc và lời : NGUYỄN NGỌC THANH

Tự sự - Vui phải ♩ = 85

Chiều trên bến Tràng Kênh, làn mây trắng nhẹ bay lưng trời. Từng cơn gió lành
mang ru giọng hát ai trong chiều xanh. Chiều say đắm lòng ta, em nhẹ bước bên ánh nắng nhạt
nhòa. Từ xa nhịp bước chân giục giả vui vào ca. Ôi! Xi măng chiều vào
ca, trong ánh lửa lò nung rực sáng. Bao người thợ ngày đêm hối hả lao động hăng
say trong tiếng máy reo. Ôi! Xi măng bản tính ca màu xanh đang vươn
mình trong cuộc sống hôm nay. Người thợ Xi măng mang trong mình ngọn lửa thiêng bao thế
hệ, để hôm nay nối tiếp đến ngày mai. Chiều xanh thăm Tràng Kênh nghe hơi
thở lòng đất sâu chuyển mình. Từ đất đá hôm nay sẽ thành dòng sông xi măng xanh.
Bài ca hát cùng nhau bên ánh lửa lò thiêng bao đời. Từ
đây rực sáng lên những tình yêu bao la giữa đất
trời Tràng Kênh. Xi măng Hải Phòng ơi!

Hành khúc công nhân Xi măng

Nhạc: ĐÀO ĐÌNH TUẤN

Lời: VĂN THAO

Chậm - tình cảm

Tôi đưa em về Trảng Kênh quê tôi
Vùng đất hoang vu nay rộn tiếng cười
Tiếng máy reo vui lò nung rực sáng
Thấy mùa xuân về trong đôi mắt em
Tôi đưa em về thành phố quê tôi
Phượng vĩ đâm bông thấp lên màu nắng
Trời xanh khói trắng. Ngày đêm tiếng máy rộn rã

Nhanh Sôi nổi
Thúc giục chúng ta Tự hào thay về nhà
máy Xi măng của chúng ta Những con Rồng

xanh bay về muôn nơi Xây những công
trình cho tương lai. Xây thêm mái trường cho em
thơ. Xây những căn buồng cho những lứa đôi
Chúng tôi là người công nhân Xi - măng
Mang trong tim bao tình yêu và khát
vọng Đi tiên phong xây Chủ nghĩa xã
hội tươi đẹp Tô quốc mẹ hiền bao thương
yêu Dưới lá cờ Đảng bao quang
vinh Vì một ngày mai Nhà máy Xi -
măng của chúng ta

Những bước chân tiên phong

Nhạc và lời : ĐẶNG ĐÌNH THIỆN (Thẩm Dương)

pp

Vững bước đi lên giữa dải trời đầy tự hào. Nhà máy Xi măng tiên
Bao tiếng reo vui những công trình vừa hoàn thành. Từng bao Xi măng thân
phong đang bước vào một ngày mới. Người công nhân Xi măng vươn lên
thương đang vươn mình cùng đất nước. Người công nhân Xi măng bao công
tư trăm năm đấu tranh. Dựng xây quê hương quang vinh ta thắm tô đẹp những công
trình ghi bao chiến công. Đường ta noi gương cha ông ta xứng danh truyền thống anh
trình **Đẹp** thay trên mỗi bước
đi ta luôn luôn không quên những ngày. Mồ hôi
và máu xương tuôn rơi cho hôm nay hòa bình tự do. Ta nâng niu bao
ước mơ xây non sông luôn ấm no. Nguồn Xi Măng
Hải Phòng đây, là bài ca năm tháng vì một tương lai tươi
sáng. Là tình yêu đất nước thắm trong trái tim cuộc đời.

f

Đẹp thay *f*.

Bài ca Xi măng Hải Phòng

Nhạc và lời : QUANG LINH

Vừa phải - tự hào

Tôi yêu làn khói trắng, nhẹ bay trên nền trời. Dâng
lên bao niềm tin ước vọng trong tôi. Những cánh Rồng bay tỏa vươn
xa khắp mọi miền. Cho quê hương thêm đẹp bao công trình nguy nga
Xi Măng ơi! Tôi yêu thiết tha Mây Đá, Nhà Thang, Lò
Nung, Nghiến Thảo. Đang đêm ngày vang khúc hát dựng xây. Người thợ nơi
đây với nhiệt tình say mê, sáng tạo. Mang niềm vui đến cho đời
Xi Măng ơi! Vẫn bừng sáng lên ngọn lửa truyền thống.
"Móng Tâm thán Giếng" Cho hôm nay cho ngày mai, cho bao thế
hệ Việt tiếp nền trang sử vinh quang. Người Xi Măng hôm
nay thêm tin yêu cuộc sống trên thành phố Cảng. Xây tương
la. âm vang mãi bài ca Xi Măng.

Gh chú (1) - Biểu tượng Xi măng Hải Phòng nhân hiệu : Rồng Xanh.

(2) - Ngày 08 tháng Giêng. Ngày Truyền thống Ngành Xi măng Việt Nam

Xi măng Hải Phòng

Niềm tin và Chiến thắng

Nhạc và lời : NGUYỄN NGỌC THANH

J = 68

Những con người, những trái tim từ muôn phương về đây. Những tâm hồn, những chàng trai từ mọi miền đất nước. Cũng về đây dưới trời Tráng Kênh xanh thẳm, cũng về đây dưới mái nhà xi măng thân yêu. Những tháng ngày, sáng hay chiều cũng hiền nhau bằng say. Nắng hay mưa, gió lạnh đông giọt mồ hôi lấp lánh. Một niềm tin vào tương lai chiến thắng cho xứng danh Xi măng Hải Phòng. Mặt đất rung lên, nhịp bước vang xa, mười một niềm tin bằng chính lên phía trước. Quả bóng lao nhanh và lưới rung lên, bàn thắng ghi trong muốn tiếng reo vui. Thắng tới tương lai, chi tiền không lui. Vua Rõng xanh vai hùng vươn cánh. Nào hãy bay lên lấp những chiến công nối tiếp cha anh truyền thống anh hùng. Những con người, những trái tim từ muôn phương về đây. Những tâm hồn, những chàng trai từ mọi miền đất nước cũng về đây trong vòng tay triu mến, hòa nhịp tim trong tiếng máy reo, về cùng bao niềm hân hoan chào đón cùng hát vang bài ca: Quyết chiến thắng!

Trở về nguồn cội

Thơ: VŨ BẰNG - Nhạc: THANH KHANG

Hội đồng nghiệp Công ty Cung ứng vật tư thiết bị số 3 Hải Phòng
Kính tặng Công ty xi măng Vicem Hải Phòng

Vui khúc - Tự hào
Hơn trăm năm bảo toàn ngọn lửa Xi măng Hải Phòng sáng chói niềm tin. Ngày mong tám tháng giêng ta chung tay gỡ xiềng, giương cao ngọn đuốc Công Năng kết đoàn. Nhớ lời thề lần Bắc về thăm, trong gian khó vẫn một lòng đi tới Tự hào Nhà máy Xi măng yêu dấu, trái tim còn đập ló quay khó gi. Nhà máy Xi măng Hải Phòng, mến yêu, đang vững bước trên đường đời mới. Ngân cánh tay chung lòng chung sức giữ cho thương hiệu Con Rồng bay xa. Nhà máy... mới. Ta về bên nhau nghĩa tình sâu nặng càng thêm yêu Xi măng Hải Phòng. Ta về bên nhau ân tình, mãi mãi. Càng thêm yêu Xi măng Hải Phòng Càng thêm... ..Phông.

MỤC LỤC

	Trang
* Lời nói đầu.....	3
* THỜI KỲ PHÁP THUỘC - CÔNG NHÂN LÀM THUÊ	
- Giai đoạn I (1899 - 1927): Xây dựng và vận hành Nhà máy xi măng Portland nhân tạo Đồng Dương.....	6
- Giai đoạn II (1928 - 1955): Đảng lãnh đạo phong trào công nhân đấu tranh giành quyền lợi.....	16
* THỜI KỲ GIÀNH CHÍNH QUYỀN, CÔNG NHÂN LÀM CHỦ - XÂY DỰNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA	
- Giai đoạn III (1955 - 1975): Tiếp quản, đẩy mạnh thi đua khôi phục sản xuất và chiến đấu bảo vệ Nhà máy.....	20
- Giai đoạn IV (1975 - 2005) : Duy trì sản xuất Nhà máy cũ và xây dựng Nhà máy mới.....	40
- Giai đoạn V (2006 - 2019): Chuyển đổi sản xuất thành công tại Nhà máy mới, tham gia vào sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa của ngành, thành phố và đất nước.....	60
* Những phần thưởng cao quý	76
* Các đồng chí Bí thư Chi bộ và Đảng bộ Công ty qua các thời kỳ.....	88
* Các đồng chí Chủ tịch Hội đồng thành viên Công ty từ năm 2011 đến nay	89
* Các đồng chí Giám đốc / Tổng Giám đốc Công ty qua các thời kỳ.....	90
* Danh sách Thư ký và Chủ tịch Công đoàn Công ty qua các thời kỳ.....	91
* Danh sách Bí thư Đoàn Thanh niên Công ty qua các thời kỳ	91
* Các sáng tác về đất và người Xi măng Hải Phòng.....	93

CHỈ ĐẠO NỘI DUNG

Mai Hồng Hải, Đại biểu Quốc hội khóa XIV,
Phó Bí thư Đảng ủy, Tổng Giám đốc Công ty Xi măng Vicem Hải Phòng

BIÊN SOẠN

Đặng Thế Minh, Chủ tịch Công đoàn Công ty
Nguyễn Tiến Dũng, Phó Ban Tuyên giáo Đảng ủy
Phạm Phương Thảo, Phó Phòng Tổ chức và nguồn nhân lực

TỔ SƯU TÂM ẢNH

Nguyễn Long Châu, **Trương Văn Sự**,
Lại Bích Thủy, **Vũ Văn Thái**, **Lê Việt Anh**

CHIU TRÁCH NHIỆM XUẤT BẢN

Hà Mạnh Cường, Phó Giám đốc Phụ trách, Phó Tổng biên tập

BIÊN TẬP VÀ SỬA BẢN IN

Dương Sương Mai, Phó trưởng ban Ban biên tập
Nguyễn Thị Thanh Nga

TRÌNH BÀY BÌA

Cao Văn Luận

THIẾT KẾ MỸ THUẬT

Phòng chế bản Nhà xuất bản Hải Phòng

ẢNH TƯ LIỆU

Công ty Xi măng VICEM Hải Phòng
Một số ảnh của các nhiếp ảnh gia Hải Phòng

LIÊN KẾT XUẤT BẢN

Công ty Xi măng VICEM Hải Phòng

In 2.000 cuốn, khổ 20,5 x 29 cm, tại Công ty

Số ĐKXB: - 2019/CXBIPH/..... -/HP

Quyết định xuất bản số: - 2019/QĐ-NXBHP, ngày

In xong và nộp lưu chiểu quý IV năm 2019

Mã số ISBN: 978 - 604 - 83 - -

120 *Hành trình giữ lửa*
NĂM (1899 - 2019)

ISBN: 978-604-83-2550-3

SÁCH KHÔNG BÁN